

א

ב"ה

יצחק לוי שו"ב

בעמח"ס ברכת יצחק על יו"ד חלק א'.

יום א' לסדר טריפה לא תאכלו" שנת תהא שנת סוף הטריפות לפ"ק

שלום וברכה לכבוד הרבנות הראשית לישראל הי"ו וכל אשר לכם שלום. אחדשה"ט באתי בזה בדבר אשר היות ואני שו"ב בארצינו הקדושה, ועבדתי בשחיטה בהרבה מקומות בארצות הברית ועוד, ושאלו אותי ליתן חוות דעתי בענין השחיטה של רובאשקין אשר השואל רוצה להתנזר לגמרי מאכילת בשר בהמה היות שראה בווידיא סדר השחיטה הנ"ל וראה בזה שאינו כפי ההלכה ורצה שאענה לו בזה על פי הנסיון שיש לי בזה כבר הרבה שנים אם נכונים הדברים שעלה בדעתו הפקפוקים בשחיטה זו. והיות ואמר לי שהרבנות הראשית נותנת היתר להביא השחיטה הזאת לארצינו הקדושה, על כן אני שולח לכם התשובה הזאת, ואם כבודכם רוצים יותר ידיעות פרטיות מה שהולך בשחיטה בארצות הברית אני מוכן לגלות לכם פה אל פה ולא בחידות. ואען ואומר: –

- 1 שהשוחט אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין מחמת מהירות השחיטה.
- 2 וכן ראיתם, שהנכרי חותך מיד לאחר השחיטה את כל הקנה והוושט לגמרי לפני זיניק הדם לגמרי.
- 3 וכן, מהירות השחיטה לפי מה שחשבתם הוא לערך ששים ושבעים בהמות לשעה.
- 4 וגם, לא ראה בודק סכינים.
- 5 וגם, תמיה ליה למעלת כבודו שעד היום לא נתפרסם דבר כזה ורק על ידי הנכרים שעוסקים בענין צער בעלי חיים לדעתם פרסמו זאת, ומאי טעמא לא זכינו שהרבנים הגדולים הנותנים הכשרים יעשו טעלעוויזשעין סיסטעם ווידיא וכו', שכל אחד יוכל לראות מצב השחיטה באינטערנעט, ולא שימכרו לנו נבילות וטריפות לא רק בתור כשר, אלא גלאט כשר למהדרין מן המהדרין. ורצה מעלת כבודו לראות מקור הדברים בכל הנ"ל בשולחן ערוך ובאחרונים, וחות דעת גדולי הרבנים בענין שחיטה הנ"ל
- 6 וגם שמעתי שהרבנים המכשירים מקבלים ממליון דולר עד מילון ושמנה מאות לשנה עבור מתן ההכשר, ואם נכון הדבר האם הם נאמנים על ההכשר שנותנים?
הנה כל אלו דברים כבר היו לעולמים בעונותינו הרבים וראיתי במו עיני לדאבונינו הרב לא רק במקום אחד אלא בהרבה מקומות.
על כל פנים בנידון דידן ממה שראיתם על הווידיא בוודאי צריכים אתם להתנזר מכל וכל משחיטה הנ"ל, וכמו כן משאר השחיתות שלא ראיתם כי כל מה שכותבים שההכשר הוא גלאט כשר הוא כולו שקר.
ואשיב לו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון עם קצת מראה מקומות, הגם שהיתי מאריך בזה בהרבה מראה מקומות, אבל לעת עתה אינו מצד היושר לעכב המכתב כי הדבר נוגע לו לכל יום ויום ובפרט שיש לו קצת בעיות במשפחה שחמיך אוכל בשר, הגם שהוא ירא שמים, אבל לפי דעתו אצלו הכל כשר וישר ואומר שיש לסמוך על ההכשר לפי דעתו עד שיראה בכתב שרב או שו"ב יכתוב לו בירור שהשחיטה אינו כשירה.
אקוה בעזרת השם יתברך להוסיף לו כהנה וכהנה.

בכבוד רב!

יצחק לוי שו"ב

בעמח"ס ברכת יצחק על יו"ד חלק א'.

תשובה על שאלה א' - : שהשוחט אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין מחמת מהירות השחיטה.

אשלח לו צלום מה שכתוב בשמלה חדשה סימן כ"ה כל הסימן - ומטה אשר שם.

שמלה יום סימן כה כח חדשה רמז

סימן כה

שצריך לבדק אחר שחיטה

ובו ה סעיפים

א השוחט צריך שיבדק בסימנים אחר שחיטה אם נשחטו רפן, או [א] שיראה בפעולת שחיטה שהם שחוטין רפן, ואינו צריך (ט"ו) למשמש ביד, להרגיש על ידי משמוש שיש רב. ועין מה שכתבתי סימן א, סעיף לח.

(ש"ך ופריחדש) גם צריך לבדק אם לא [ב] נעקרו הסימנים. ונהגו, שתוקף אגודל על השפויי בנבט, ומתוך הדחק יפלטו הסימנים לחוץ, ורואה אם שחוטים [ג] הרב; ואם אין

מטה אשר

[א] שיראה. ודוקא שברור לו בראייתו שנשחטו רובן, אבל עפ"י רוב א"א להתברר רק אחר שינוח הדם מלזנק וכמ"ש במהרי"ל שהביא בטו"ז, ועיין לעיל סי' כ"א אות ג'. ובדקות, לא מהני מה שרואה בשעת שחיטה, כי בקל יטעה בדמינו מחמת זינוק הדם, רק שצריך שירגיש ע"י משמוש שנשחט כולו או רובו, ומהיות טוב, יבדוק ג"כ אחר הגרמה, כי שכיח שהם מורידים הסימנים לצד הגוף קצת. וכתב בתשובות כתב סופר יורה דעה: דבדקות החיוב לבדוק ג"כ אחר עיקור, דהיינו שמיטת הסימנים.

[ב] נעקרו. ר"ל, בעופות דשכיח בהו שמוטה שיעקרו הסימנים מהלחי. ועיין לעיל סוף אות א'.

[ג] הרוב. והיכא דהעוף שוהה למות והוא ספק אם נשחט רוב הסימן, יכול לקרוע עור הצואר, להבחין — אם נשחט הסי', כדי שלא יצטרך לשמור העוף בשעת פרכוס שלא יקרע וישלים רוב הקנה ע"י קרע ואין בזה חשש צעב"ח. ויזהר שלא יהי חשש שע"י המשמוש יבא לידי הרחבת חיתוך בסימנים (דעת קדושים; דר"ח).

[ו] חוזרים לפניו, בידוע שהם [ה] עקורים. (עולת יצחק) ולפעמים הסימן יוצא דרך פיו, וכשר, דמזה נראה שלא היה שמוט בשעת שחיטה.

ולענין הגרמה נראה לי, אם שחט באמצע הצואר, כמו שפתיבתי סימן כ, סעיף א, או סמוך לו — אינו צריך לבדק אחר הגרמה; אבל שחט למעלה או למטה, פשיטא דצריך בדיקה.

ב אם [ו] לא בדק אם שחט הרב — הרי זו ספק נבלה דאורייתא; דבחייה בתוקת אינה שחוטה עומדת, ואי אפשר להוציאה מחזקתה מספק. [ז] ויש אומרים, דאינה אלא אסורא דרבנן, הרב שחיטות הם ברב הסימנים; [ח] ויש להחמיר.

ואם לא בדק — לענין עקור פשר בדיעבד, דבהא סמכינן (ש"ד בשם פוסקים) ארב סימנים שאינם עקורים. ולענין הגרמה, היכא דצריך בדיקה, כמו שפתיבתי סעיף שלפני זה — נראה לי, דלכלי עלמא הוה ספק נבלה דאורייתא, דהוה ספק

מטה אשר

[ד] חוזרים. ולפעמים הבית השחיטה קצר מאוד ואין יכול להחזיר הסימן, מותר לקרוע מעט העור כדי שיחזור מעצמו ולא יעכב את השיפוי כובע, וכשרואין הסיבה המונע לחזרה אין לחוש (מנחת חובת).

[ה] עקורים. אבל כשראה היטב ובדק במקום חיבורן וראה שהסימנים מעורים שם היטב, כשר אף כשלא חזרו (דעת קדושים; מנחת יוסף; דר"ת).

[ו] לא בדק. ואם השוחט נסתפק אם בדק או לא, יש להכשיר (מהרי"א; דר"ת).

[ז] ויש אומרים. זהו דעת התוס'.

[ח] ויש להחמיר. לענין אותו ואת בנו שאין לשחוט אחריו, משום דלשיטת התוס' שרי מדאורייתא, וגם לכסות בלי ברכה (תבו"ש).

השנה. וכל הדינים אלו (רמב"ם), אפלו בשוחט זריז ונהיר הרבה.

ג הבדיקה הנזכרת, צריכה שתהיה מיד אחר השחיטה; (ט"ו) דשקלא ישבח מלבדק אחר-כך. וכל-שכן בעוף, שאם לא יבדק מיד, יש לחוש שנעשה רב אחר שחיטה, הואיל ודרבנו לפירס [ט] ולקפיץ אחר שחיטה. ובדיעבד, שבדק אחר זמן: בבהמה — פשרה; ובעוף — אם מצא שחוט פל הסימנים, פשר, דאין לחוש פלי האי, שנקרע על-ידי פרכוס ממעוט עד הפל. אבל אי ליכא פי אם רב סימן, נראה לי דאין לתקל, פי אם פרב גדול כמו שגוי שלישים, ובמקום [י] הפסד מרבה דוקא. ובכל זה אין חלוק בין קנה לושט.

ד הבדקים על-ידי שתוחבים [יא] נוצה דרך הפה לתוך הסימנים (הג"א ויוקח) — תפח רותם, שמאכילים נבלות לישראל; דאפלו לא היה רב, הנוצה קורעת. (שם) ואסור [יב] להתעסק בקבורתם של מאכילי טרפות.

מטה אשר

[ט] ולקפוץ. ואף כשתולין אותו לא מהני, רק כשהשוחט אוזח העוף בידו והכנפים תפוסים ג"כ בידו, או שקשרו עד שמת (תבו"ש; דעת קדושים).

[י] הפסד מרובה. ולכן אם הב' שלישים הם בב' מקומות ע"י צירוף, חמור, דהוי ב' קולי בהפסד מרובה דלא מקילינן (דעת קדושים).

[יא] נוצה דרך הפה. נראה, כי אותם שבדקים בנוצה סוכרים: דכל שלא נחתך רוב הסי', הנוצה אינה יוצאת ממקום חתך הסי' לצד חוץ, ואין זו הוכחה (פרי תואר).

[יב] להתעסק. בקבורתם, כדאמרינן בירושלמי תרומות פ"ח ה"ג: מעשה בטבח בציפורי שהיה מאכיל לישראל נבילות וטריפות, פעם אחת שתה יין בע"ש, ועלה על הגג, ונפל ומת, והיו הכלבים מלקקים את דמו. אתו, שאלו לר' חנינא. א"ל: כתיב (שמות כב, ל): 'ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכוך אותו' וזהו ה"י גחל לכלבים, ומאכיל לישראל, ארפינו! דמן

רנ שמולה יום סימן כה כח חדשה

ה נשחטה פראוי — הרי היא וג] בחזקת החר, עד שיודע
לך במה נטרפה. אבל כל ספק שארע בשחיטה פסולה,
ואם בא זאב ונטל בני-מעים והחזירן נקובים — לא תישנו
שמה במקום נקב נקב. ועין פרטי דין זה בסימן לו
ובסימן נ.

מטה אשר

דידהו אכלין! והובא בילקוט אמור (משפטים שגב) ושם איתא: שאירע זה
בערב יום הכיפורים.
וג] בחזקת דיתר. מכל מקום צריך בדיקח הריאה בבהמה וחיה, כדלקמן
סימן ל"ט.

לא. לכתחלה צריך לברוק כל הבדיקות הנזכרות חכף אחר שחיטה (ט"ו ס"ק ג')
לא בדק חכף אחר השחיטה אם שחט בעוף רוב הסימן או לא אלא זרק העוף
אף על פי שאחר שזרקו מירו בדק ומצא שנחתך רוב הסימן, מכל מקום כיון
אופנים שיש לחוש שעל ידי הפרכוס נחרב החתך, ועל ידי זה נראה
היה נשחט הרוב, אין השוחט רשאי להכשירו, אלא צריך לעשות שאלה חכם
על זה (בג).

סימן ה

ענינים חשייכים לזמן, כגון שחיטה בלילה או
ביום במקום אפל, או בתוך שבעת ימים ללידה
הבהמה, ולענין עופות מה ששייך לגבייהו, ואסור
אתה ואת בנה והשוחט ביום טוב, ובאיזה מקום
אסור לשחוט.

א. אין שוחטין כי אם לאור היום או בלילה כשאבוקה כנגדו, ושחי נרות
ושוכין כאבוקה, בין אם הן קלועים יחד או לא (ש"ע וע"ך סימן י"א) אבל אם אינן
שחי נרות ממש אלא שהרבה הוטין יחד מחופין בשעוה או בחלב, זה מקרי רק נר
אחד [פרט"ו גמ"ר ודלא ככו"פ] אבל בלא אבוקה או שחי נרות לא ישחוט בלילה
או במקום אפל, דיש לחוש שמא לא ישחוט כהלכה ולא ידע (עיין ל"ן ומג"ש ס"ק ב'),
ודיעבד אם שחט בלא נר ויודע בכרור שלא שחה ולא דרס ולא החליד, וגם
צ"ק את הסימנים לאור היום או לאור הנר לידע בכרור שנשחט הרוב כהלכה
נאסוף שאין לחוש שעל ידי פרכוס נעשה הרוב וכמבואר בסימן ד' סעיף ל"א, ועל
ידי

ויכול לענין הגליון בקרקע או בכוחל כלל, דאם לא יעשה כן יארע בנקל עיקור סימן
(מ"ט שנת דף קכ"ח, ועו"ט סס' כ"ד נה"ג, זט ונתנ"ט ס"ק ל"ו).

כט. כבר מבואר לעיל סעיף ב' שאם לא שחט לפחות רוב סימן אחד בעוף
ורוב של כל אחד מהשני סימניו בכהמה וזהו נבלה, על כן אחר שחיטה
צריך לברוק בהסימנים כדי לידע בכרור גמור ששחט שיעורים הנזכרים, ואם
לא בדק הוי נבלה בין בכהמה וזהו, בין בעוף, ואפילו היה השוחט זריז ומדוי
(רמ"ט ס"ח), ולא יסמוך בבדיקה זו על מראה עיניו לבד, אלא יעביר גם את ידו
במקום החתך כדי שירגיש גם במשמוש היד ששחט רוב הסימנים, ועל משמוש בד
לכר בלא מראה העין גם כן אין לסמוך, ועל כן יעשה שחיה, דהיינו שיראה בעינו
ויברוק גם בידו (ט"ו סימן כ"ה ונתנ"ט סימן ח' ס"ק ס"ח עיי"ה ודכיוו בשמ"ח סימן כ"ה ל"ט)
אבל הבודקים בתחיבת נוצה לראות אם נשחט כשעור טועים הם ומאיבלין נבלה
(ש"ע ע"ך); גם צריך לברוק אם לא נעשה שמוטה, והיינו שלא נקטר אחד מהסימנים
באחד ממיני עיקור הביבוארים לעיל בסימן זה (וע' ע"ך ס"ק ב'), ונהגים לברוק בדרך
שנבאר, והיינו שחוקף אגודל על שפיו כובע, ומחוך הרחק יפלטו הסימנים לחוץ ואין
יכול לראותם אם נשחטו רוב, גם יראה על ידי זה אם נעשה שמוטה או לא, כי אם
לא יכנסו הסימנים לפנים לאתר שהסיר אצבעו הוי שמוטה וטרפה (ש"ע). ולענין
אם צריך לברוק גם אם עשה הגרמה, או אין צריך בדיקה אחר זה, זה חלוי
במה שנבאר, והיינו: אם שחט באמצע הצואר כאשר יש ליותר לכתחלה (כמפורסם)
לעיל סעיף כ"ג) או אפילו רק סמוך להאמצע או בודאי לא עשה הגרמה ואין
צריך לברוק אחר הגרמה, אבל אם שחט למעלה או למטה קצת, או צריך גם
לעין ולברוק כדי לראות שלא עשה הגרמה, ועיין לקמן בסעיף הסמוך לענין דיעבד
בוה (כ"ג גמ"ר ונתנ"ט ס"ק ח' ונתנ"ט ס"ק ח' ונתנ"ט ס"ק ח').

ל. בסעיף שלפני זה מבואר על איזה דברים צריך לברוק אחר השחיטה לראות
אם נעשו כהלכה או לא, אמנם לענין דיעבד, והיינו, שלא בדק אהריון, אין כל
הבדיקות הנזכרות שם שוות, דאם לא בדק לידע ששהט רוב סימן אחד בעוף
או רוב של כל אחד ואחד בכהמה וזהו, או אפילו בדיעבד אותו העוף
והבהמה והחיה הם נבלה (ש"ע וככ"ט) וכן אם שחט כאופן שצריך בדיקה גם
אחר הגרמה (כמפורסם לעיל בסעיף הסמוך) גם בזה אם לא בדק הוי נבלה (שמ"ח
סעיף ב'), אבל אם בדק אחר שני דברים הללו ומצאן כהלכה, אלא שלא בדק
אם נעשה שמוטה או לא, בזה יש לסמוך בדיעבד להכשיר דמסתמא לא נשחט
(ש"ך ומג"ש), אבל לכתחלה צריך ליותר מאוד לברוק גם אחר שמוטה, ואם איכא
שום ריעוהא שיש להסתפק בעבורה גם לענין שמוטה, פשיטא שאו אפילו בדיעבד
אסורים אם לא בדק גם אחר שמוטה ומצא וראה בכרור שלא נעשה שמוטה
וכן בכל ספק שיסתפק בשחיטה צריך בדיקה לברר, ואם אי אפשר לחתור
שהוא מותר, צריכין לאוסרו, דהכלל הוא, כל ספק בשחיטה אסור ועין
עוד לקמן בסמוך.

חוספת סימן ד הלכה

(בג) שאלת חכס על זה. כיון לזכר"ה הוצא בש"ך הוא טרפה אפילו נדיעבד, גם למ"ש
א"ח ובש"ך ס"ק ד' והשמ"ח סעיף ג' וע' חכ"ט ס"ק ה' יש הרבה חילוקי דינים בזה על כן פשיטא
לצ"ח שאלת חכס וכ"כ בהל"ה ילחך סימן ב' ס"ק טו"ב וע' מהר"ק שג"ש ל"ח.

כד כבר נתבאר סעיף כ"ב דכל ספק בשחיטה פסול ולכן אם נמצא אחר שחיטה טבעת נפרש מהגרנת וספק אם נעשה קודם גמר שחיטה או אח"כ ה"ו אמרתה ונ"ל בין נמצאו על הארץ ובין על הסכין בין החוד ובין שלם או ששני צדי החתך מונחים על שני צדי הסכין ותחוב עליו בין באורך הטבעת בין ברחבו הכל הוא ספק בשחיטה ואין לך בו שום צד להיתר כ"א בנמצא מיעוט טבעת ושאר הגרנת הוא שלם ואם אין הגרנת לפנינו וספק אם הוא מיעוט או רוב עיין לקמן ס"ס ק"י בס"ד :

כה השוחט תרנגול או תרנגולת צריך ליהרר שידחוק רגל העוף בקרקע או יגביהנו שלא ינעץ הרגל בקרקע או בכותל ויעקור הסימנים (הג"ה הר"ן) וכן צריך ליהרר בששוחט אווזא וכדומה ע"י שאחר אותו הסימנים מכאן והוא מכאן שלא ימשכו אילך ואילך בחוקת יובואו לירי עיקור :

כו (דרי' דזיני מהיה צמ"ח תה"ד) שבח השוחט בשכר אע"פ שהוא אומן וקלקל השחיטה באחת מהחומרות דנהיגי השחא אע"פ שמדאורייתא היתר גמור מ"מ כיון שמפורש בשחימות לאסור הייב לשלם :

כה צעריך לבדוק אחר השחיטה

א השוחט צריך שיבדוק בסימנים אחר שחיטה אם נשחטו רובן או שיראה בשעת שחיטה שהם שחומין רובן וא"צ (ע"ז) למשמש ביד להרגיש ע"י משמוש שיש רוב ועמ"ש סימן א' סעיף ל"ח (ע"ז ופ"ח) גם צריך לבדוק אם לא נעקרו הסימנים ונהגו שתוקף אגודל על השיפוי כובע ומתוך הדחק יפלטו הסימנים לחוץ ויראה אם שחומים הרוב ואם אין חוזרים לפנים בידוע שהם עקורים (עולה יחקה) ולפעמים הסימן יוצא דרך פיו ובשר המזה נראה שלא היה שמוט בשעת שחיטה ולענין הגרמה נ"ל אם שחט

תקוני הובח

הורידן להטות דם וקרע משהו מהסימנים אין לחוש בזה (דעת קדושים ס"ק י"ד) : (כר) אם חסכת טבעת דבוקה ומחברת בקנה יש להקל כי כן כתוב בלחם הפנים בשם ע"י שקבל מרבותיו וכן משמע לשון השמ"ח שכתב נפרש מהגרנת ולא זכר לאסור במחברת וכן הסבירא טתנת שזה בא מגלגול הסימנים (מנה"י כלל י"ט ס"י) ועיין בטעמ"ד מ"מ ס' ל"ו שמקל ג"כ בהפסד בדין זה ע"ש :

ע"י כהנ"ש ס"ק ל"ה שחולק על הט"ז שמקל בזה יש ספק אם יש רוב ועיין במשנות ס"ק י"ז שחולק על הקל בזה ומסיים לדיכא להחמיר ועיין בדע"ק ס"ק ט"ז שהרבה לסתור דברי המשנות שמסלפל להקל ופוסק כההב"ש ע"ש :

ע"י כהנ"ש ס"ק ל"ה שחולק על הט"ז שמקל בזה יש ספק אם יש רוב ועיין במשנות ס"ק י"ז שחולק על הקל בזה ומסיים לדיכא להחמיר ועיין בדע"ק ס"ק ט"ז שהרבה לסתור דברי המשנות שמסלפל להקל ופוסק כההב"ש ע"ש :

ע"י (כה) כהנ"ש ס"ק ל"ה שחולק על הט"ז שמקל בזה יש ספק אם יש רוב ועיין במשנות ס"ק י"ז שחולק על הקל בזה ומסיים לדיכא להחמיר ועיין בדע"ק ס"ק ט"ז שהרבה לסתור דברי המשנות שמסלפל להקל ופוסק כההב"ש ע"ש :

שחט באמצע הצואר כמ"ש סימן ב' סעיף א' או סמוך לו א"צ לבדוק אחר הגרמה אבל שחט למעלה או למטה פשיטא דצריך בדיקה :

ב אם לא בדק אם שחט הרוב ה"ז ספק נבלה דיאורייתא דבחייה בחוקת אינה שחיטה עומדת וא"א להוציאה מחוקתה מספק וי"א דאינה אלא אסורה דרבנן רוב שחיטות הם ברוב הסימנים ויש להחמיר ואם לא בדק לענין עיקור בשר בדעבד דבהא סמכין (ע"ז נסס פוסקי') ארוב סימנים שאינם עקורים ולענין הגרמה היכא דצריך בדיקה כמ"ש סעיף שלפ"ז נ"ל דלכ"ע דווח ספק נבלה דיאורייתא דהוה ספק השוה וכל הדינים אלו (רמב"ם) אפ"י בשוחט רזין וזוהר הרבהו **ג** הבריקה הנז' צריך שתהיה מיד אחר השחיטה (ע"ז) דשמא ישכח מלבדוק אח"כ וב"ש בעוף שאם לא יבדוק מיד יש לחוש שנעשה רוב אחר שחיטה הואיל ודרכו לפרכס ולקפוז אחר שחיטה ובדעבד שברק אחר זמן כבהמה בשרה ובעוף אם מצא שחט כל הסימן בשר דאין לחוש כולי האי שנקרע ע"י פרבוס ממיעוט עד הכל אבל אי ליכא כ"א רוב ס' נ"ל דאין להקל כ"א ברוב גדול כמו ב' שלישים ובמקום הפ"מ דוקא ובכל זה אין חילוק בין קנה לושט :

ד הבודקים ע"י שתוחבים נוצה דרך הפה לתוך הסימן (הג"ה ויחקה) הפח רוחם שמאכילים נבלות לישראל דאפ"י לא היה רוב הנוצה קורעת (סס) ואסור להתעסק בקבורתם של מאכילי טרפות :

נשחטה

תקוני הובח

צמפרקת לא מהני שיש לחוש שהסימנים נדחפו אל הלדדים ויש להחמיר ולכתחלה פשיטא שאין לסמוך ע"ז ע"ש (דע"ק ס"ק ב') וע"ש שכתב שאם בדק במשמוש יוד ששני הסימנים נשחטו כולם י"ל דקיל כמו כשרואה ביום שאין משהו מחובר ע"ש ועיין בהב"ש סימן א' ס"ק ח' שכתב דלכתחלה אסור לשחוט ולסמוך למשמוש לתוך צלי ראייה ע"י דלמלא לא ידקק כ"כ במשמוש עיין שם ולריך עיין :

א שחט עוף ונלא מתחת ידו בהכשר ואח"כ מלאו שחטו צתורבן השט אין להעבירו מחמת זה כי כתב הרמ"א ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחומים במקום שחיטה בלא הגרמה משמע דדעה א' לא ס"ל כן וזה הכלל כל מקום שכתב רמ"א יש מי שאומר הוא רק לחלוק להם כבוד לא לפסוק כמותם וא"כ לא ילא טריפה מת"י דלא רמיא עליה ולא אדעתיה ועוד דלא הוי רק ספק טריפה דשמא נשחט ספקה תחלה ע"ש שמסלפל בזה (תשובת הר"ר חיים כהן ס"ג) :

א שחט עוף ונלא מתחת ידו בהכשר ואח"כ מלאו שחטו צתורבן השט אין להעבירו מחמת זה כי כתב הרמ"א ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחומים במקום שחיטה בלא הגרמה משמע דדעה א' לא ס"ל כן וזה הכלל כל מקום שכתב רמ"א יש מי שאומר הוא רק לחלוק להם כבוד לא לפסוק כמותם וא"כ לא ילא טריפה מת"י דלא רמיא עליה ולא אדעתיה ועוד דלא הוי רק ספק טריפה דשמא נשחט ספקה תחלה ע"ש שמסלפל בזה (תשובת הר"ר חיים כהן ס"ג) :

א שחט עוף ונלא מתחת ידו בהכשר ואח"כ מלאו שחטו צתורבן השט אין להעבירו מחמת זה כי כתב הרמ"א ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחומים במקום שחיטה בלא הגרמה משמע דדעה א' לא ס"ל כן וזה הכלל כל מקום שכתב רמ"א יש מי שאומר הוא רק לחלוק להם כבוד לא לפסוק כמותם וא"כ לא ילא טריפה מת"י דלא רמיא עליה ולא אדעתיה ועוד דלא הוי רק ספק טריפה דשמא נשחט ספקה תחלה ע"ש שמסלפל בזה (תשובת הר"ר חיים כהן ס"ג) :

א שחט עוף ונלא מתחת ידו בהכשר ואח"כ מלאו שחטו צתורבן השט אין להעבירו מחמת זה כי כתב הרמ"א ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחומים במקום שחיטה בלא הגרמה משמע דדעה א' לא ס"ל כן וזה הכלל כל מקום שכתב רמ"א יש מי שאומר הוא רק לחלוק להם כבוד לא לפסוק כמותם וא"כ לא ילא טריפה מת"י דלא רמיא עליה ולא אדעתיה ועוד דלא הוי רק ספק טריפה דשמא נשחט ספקה תחלה ע"ש שמסלפל בזה (תשובת הר"ר חיים כהן ס"ג) :

תשובה על שאלה ב' - : וכן ראיתם, שהנכרי חותך מיד לאחר השחיטה את כל הקנה והוושט לגמרי לפני זניק הדם לגמרי.

אשלח בזה מה שכתוב השמלה חדשה סימן כ"ג סעיף ה'.

ריח שמלה יום סימן כג כה חדשה

אחר שחיטת רב שנים בבקמה או רב אחד בעוף, לא נקשרו השתיה, [ו] כי אם בהפסד מרבה.

ה אם אחר ששחט רב שנים בבקמה ורב אחד בעוף [ח] שוהה בבקמה או העוף למות — לא יחזור וישחט, דהוה שהיה קמעות בתרא; (ש"ד) ואפלו בסבין פגום לא ישחט, דהוה דרף שחיטה ופסלה בו שהיה, וגם הוה עקור קמעות בתרא. עין סימן כד, סעיף כ. (שם בשם סמ"ק) וגם לא בקרדום מהאי טעמא; רק יבנה [ט] על ראשה וכדומה.

ועל-ידי עבוי"ם שרי, דחתיכת העבוי"ם לא מקרי דרף שחיטה, כמו שכתוב סימן ב, סעיף כו. רק נראה לי, דיש למנע אפלו על-ידי עבוי"ם, דאין הפל בקיאים, וסברי: מי עדיף על-ידי עבוי"ם מעל-ידי ישראל? ויבואו לעשות על-ידי ישראל.

מטה אשר

[ז] כי אם בהפסד מרובה, עיין בפתיחה אות ח.

[ח] שוהה. ולפעמים שוהה למות יום או יומים, וכחב עולת יצחק: דנמנע לאכלו ולא מן הרין רק מטעם אחר (לחם הפנים). ולענין בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה אין לחשוב רק משעה שמת הבע"ח לגמרי (דברי שאל יוסף דעת). ועפ"י רוב בא זה ע"י שלא נשחטו הורידים, לכן טוב לקרוע הורידים וימות הבע"ח מהרה, ולא יתנונה ע"י ההכאה על ראשו. וגם דמגונה הדבר כפני ההמון. ואין בזה משום צער בע"ח, דעיי' מקרב מיתת הבע"ח שלא יצטער בפרוסו (דעת קדושים: מנחת חובת). ועיין לקמן סי' כ"ד אות י"ד: דכל בע"ח אחרי שנשחט, אפסו כל הרגשותיו.

[ט] ע"י ראשה. ומיירי, שכבר יצא הדם מה שיש לצאת בזינוק, רק שעדיין חי, דאל"כ אסור משום דמבליע דם באיברים (ט"ז סי' ס"ג). ואפשר דרוקא לשבור מפרקתה או לתחוב סכין בלבה כדי לקרב מיתתה אסור, אבל להכות על ראשה מותר, דאין הדמים נגררין כ"כ אחר הראש (ש"ך שם). ועיי' תבוא"ש סי' י"ב: שלמד זכות על שבירת מפרקת ג"כ.

שמלה יום סימן כג כה חדשה ריט

ועוף שקורין "אינדיק", נוהגין [ו] להתיז ראשו בקרדום מיד אחר שחיטה — יש למחות בגדם, דאסורא קעבדי, אפלו [יא] דיעבד, במדינות אלו, מהשעם הנזכר, אם אין יודעים בברור שקבר יצא נפשו.

ו אם נמצא אחר שחיטה תוך הושט או הקנה גמי או אפלו (ש"ך ופר"ח, ולא ככ"ח) [יב] עשב דק מאד, [יג] ונתתו בשחיטת הסימנים — טרפה; ודאי שהיה משהו בשעת חתימתו, כיון שאינו [יד] מתוח כמו הסימנים, אינו נתתו בשונה עם הסימנים. ונראה לי, דדוקא בעוף, אבל בבקמה יש להקל בזה במקום הפסד מרבה, אם לא שהוא דבר קשה שדאי

מטה אשר

[ו] להתיז ראשו. שמעתי בילדותי, שאומרים: שיש ארס בעור הצואר שלו שקורין קרעליין, וכשנשאר מחובר אזי מתפשט בכל הגוף, וכמדומה לי שהוא שיחת נשים (תכמת אדם).

[יא] דיעבד. ר"ל: אם ברור שנשאר מיעוט הסימנים אסור מטעם הנזכר, ר"ל משום שהי' במ"ב, וכ"כ בדר"ת ס"ק ע"ט, ובנפש אדם ולוטה בשמלה פירשו: דאף בספק אסור בדיעבד, ולא משמע כן. ובספק שמא היו כבר כל הסימנים שחוטין, אין לחשוש עוד במקום הפסד, ובפרט באומדנא שהשוחט משער שרחוק שנשאר משהו מהסי', ודאי דאין חשש. וכל ספק שיש בענין זה הוי לקולא (דעת קדושים: דר"ח). וכתב עוד שם [הסמ"ג] — הביאו ב"י: דאפילו שחט כל הב' סימנים לא יתנוך המפרקת קודם יציאת הנפש, דזימנין דשייר מירי מהסי' ולא אדעת'י. ולא מצאתי חומרא זו בשום א' מהאחרונים (תבוא"ש).

[יב] עשב דק, בעופות הגסים בעשב דק מאוד, ואין לו חלל — בהפ"מ ישאל לחכם. ובשער אדם — מתיר בדר"ת (ס"ק מ"ג) אליבא דכו"ע.

[יג] ונתתו. ואם לא נתתו הגמי לגמרי, וגם לא נתתו כל הושט, יש להכשיר (מנחת יוסף: דעת תורה: דר"ח).

[יד] מתוח. אם נמצא בתוך הקנה מכה עגולה חלולה כמין הגררת ממש, ונתתו לב' במקום השחיטה, יש להכשיר (דעת קדושים).

תשובה על שאלה ג' - : וכן, מהירות השחיטה לפי מה שחשבתם הוא לערך ששים ושבעים בהמות לשעה.

בענין שחיטה המהירה מכשול זה בעונותינו הרבים הוא בכל התפוצות ברוב המקומות, ובזה שברו והרסו כל יסוד הכשרות והרבנים אשמים על זה ככתוב בספר "שערי תשובה לרבינו יונה" זצ"ל וזה לשון קדשו: אם הרב אינו משגיח על השו"ב כראוי וסומך עצמו על חזקתו הוי הרב בכלל מאכיל טריפות לישראל חס ושלום ונתפס בעונו, עד כאן לשון קדשו. ויסוד כל השחיטה הוא שצריך להיות מתון ובכונה גדולה כמו שכתוב בשמלה חדשה סימן י"ח סעיף ז':

שמלה יום סימן יח כ חדשה קמג

ו ספין שפיקה חלק, שאין בה שום פגם, רק שאינה תדה
לשחט מהר — עין לקמן סימן כג.

ז בדיקת הספין: [טו] אבשרא — כנגד הושט, ואטופרא —
כנגד הקנה, ואתלת רוחתא דספין. פרוש, שיעביר חד

מטה אשר

חלקת המשחזת, הוא בכלל רוי"ך הנ"ל. ועוד גרוע ממנו, הן שעומד על קו החוד ביושר, הן מהצד שקורין איברלי"ג ואסור לשחוט בו מדינא, (מנחת יוסף).

והנה בדורות הקודמים, לפי מהות המתכות של סכיני שחיטה שלהם שהיו מלוטשים בכשיל וכילפות, הי' קשה מאוד להעמיד סכין של שחיטה שיהי' חד וחלק היטב שניהם גם יחד, יש מהגדולים שבחרו בסכין חד דוקא אף שלא הי' חלק כ"כ, רק שלא יהי' בו חשש פגימה, ורצו להנצל מחשש דרסה בסכין שאינו חד, ויש שבחרו דוקא סכין חלק היטב מחשש שמא יש בו הרגשת צפורן כ"ש, ואין מי שיבחין היטב, וזה הי' מנהג ירושלים תוב"ב כמ"ש במנח"י סי' כ"ד סק"ב, ובדר"ת סי' זה ס"ק מ' האריך בזה. ועתה הרחיב ד' לנו, והמתכות שעושין מהן סכין ש"ש שלנו, הם ממבחר הברזל שקורין שטאה"ל, והמין היותר מובחר הוא ענגלי"ש שטאה"ל, והם מהותכים, וחזקים אף שהם דקים, ומקבלים השחזת דקה בתכלית הדקות, ויוכל להיות חלק מאוד אף שהוא חד, עיין דר"ת הנ"ל.

ודע אחי! שהכל תלוי באבן המשחזת, לכן חוב גמור לבחון היטב עם כח אבנים כחו, איזה אופן יוכשר לו כפי משקל ידו ותכונתו, כי לא כל האצבעות שוות, ואז יצא מתח"י סכין מתוקן הדק היטב.

[טו] אבישרא. וראיתי האידנא, מעולם לא ראינו מי שבודק בבישרא, כי אין אדם מרגיש בה כל עיקר כו'. ואפשר לתת טעם למנהג ישראל, עפ"מ"ש למעלה ובס"ב, שאין לך פגימה שאינה נרגשת לבקי בבדיקת הצפורן, ובבדיקת הצפורן סגי לך. ומאי דמצריך תלמודא בישרא וטופרא, יש לומר כי סוברים בעלי מנהג זה כי יש ב' מינים בבדיקת הצפורן לטעם כי הצפורן הוא עב וגס, הא' שבודק בעובי הצפורן, והב' מחוד בעובי (ר"ל בחוד) הצפורן, ומה שאנו אומרים שאין לך פגימה שאינה נרגשת, היינו כשבודק בחוד דהוי דק כחוט השערה ועוד לו לצד היותו בעל חי שירגיש בפגם והגם שלא יכנס בתוכו ירגיש בכ"ד דקה מן הדקה, ובבדיקה זו תו לא מצרכינן בישרא. ובבדיקה האחרת דבעובי טופרא, בה מיירי דקאמר

קסד שמלה יום סימן יח כ חדשה

הספין על בשר אצבעו בהולכה והובאה, וכן שני צדי החד, ועוד יעביר החד ושני צדדים בהולכה והובאה על צפרנו — בין הכל שתים-עשרה בדיקות (טור ומהר"ו ושאר פוסקים); ורמז: "ושפתתם בזה" (שמואל א' יד, לד) — [טז] "זה" גימטריא שתים-עשרה. ובין (מעדי מלך ושאר אחרונים) שניעביר הספין על האצבע, ובין [יז] האצבע על הספין — שפיר דמי, כל אדם לפי שהוא [יח] מרגיש יותר.

מטה אשר

אבישרא ואטופרא, דבדיקה זו בעי תרתי ולא מהני בישראל לחוד וטופרא לחוד. ומעתה לדין דבדיקין בצדי הצפורן בדיקה מובהקת ועצומה, תו לא צריכא אבישרא (פרי תואר), ומה שמסיק להחמיר בבדיקת בישראל, כבר כתבו: דחור בו, והעידו: שהיה אוכל בשר ועופות משיטת שוחטים דלא בדיקו כלל אבישרא, הובא בר"ת ומנחת יוסף. ומה שכתבו המנחת יוסף והמנחת הובח להחמיר, הנה הדר"ת חילק בין חדור סכינים שלהם לסכינים שלנו, וע"כ לית דחש כלל לבדוק אבשרא בזמנינו.

[טז] זה גימטריא י"ב. לעיל סימן ח' סעיף ב' דריש ג"כ גימטריא דבזה על אורך הסכין, שהיא כאורך י"ד רחבי אגודל, וחשיב גם ב' השימוש, וכאן הניח הב' ולא דריש רק זה גימ' י"ב? ואפשר לומר דבא לרמוז כל הבדיקות המעכבות, והיינו י"ב דקודם שחיטה, וב' דלאחר שחיטה, ואח"כ כהנך פוסקים דסברי דלאחר שחיטה אין צריך רק ב' בדיקות, עיין לקמן אות ל"ט. או דאח"כ אליבא דכ"ע, ור"ל: ב' זיה, דהיינו ב' פעמים י"ב בדיקות, וכמו שרמזו בקרא (ויקרא יז, יג) "דוכסהו בעפר" ר"ל: ב' עפר — דלמטה ודלמעלה.

[יז] האצבע על הסכין. ונהגו להוליך היד על הסכין, בכדי לעורר את החינוני. ומטעם זה נהגו: להבדוק בעצמו מחזיק הסכין בעת בדיקתו, ולא אחר (דעת קדושים; מנחת יוסף). וקבלתי משוחט מומתה: שאם אחד מחזיק אצבעו של הבדוק בשעה שמוליכו על הסכין, אז הוא מרגיש יותר מהבדוק בעצמו. ובחנותי, ומצאתי כדבריו. ומעיל כשיש לפעמים קצת עיכוב בסכין, פעמים נוגש ופעמים אינו נוגש, ועי"ז יוכל להתברר היטב. ולא ידחוק בחזק אצבע הבדוק רק יחזיקו ברפיון.

[יח] מרגיש יותר. ואני חקרתי והשגתי בחוש המשוש שלי, שידבק שני

שמלה יום סימן יח כ חדשה קסה

גם אין קפידיא [טז] באיזה וכי אצבע בודק, או אם מקדים אמת מהשתים-עשרה בדיקות לתבניתה; רק שייבדק (ש"ע וכל ש"פ ובדוקים) [כא] מתוך מתון ובכונה גדולה, בלב פנוי מפל מששבות. ותבנית צריף [כב] ישוב הדעת [כג] ויראת-שמים לבדיקת הספין. תלוא תראה, כי יבדק אדם פעמים ושלש

מטה אשר

אצבעות יחד ויבדוק באחד. ולי יש הרגשה ביותר שבכולם, כשאסמוך את האגודל להאצבע הסמוכה לה שזה בשוה, מעט למטה מראש האצבע, ובודק באצבע. והראתי זאת לשוחטים, והודו לדברי אלה. וכדומה לי הטעם, מתוך שכל א' יסמוך בחברו, יש לו הנחה, משא"כ כשהוא לבדו, ובחזונוי נא בזאת, ותדעו אם כנים דברי! (בית אברהם).

[יט] באיזה אצבע. כן משמע מסתימת לשון הגמ' והפוסקים, וכ"כ בהדיא בתשובת דבר שמואל, הביאו ס' לחם הפנים. ועוד כתב דעת עצמו: שיש לבדוק דוקא באמה, שבו עיקר הרגשה. (והביא כן בשם בעלי חוקרי הטבע, כי מחכמת היצירה באדם, הי' שנבואו בו ה' אצבעות ביד, להיות משרתים לחמשת החושים, כי כל אצבע ואצבע משרת לחוש שלו. הגודל: לקנח הפה; האצבע: לנחירה; ואמה: לחוש המשוש, למשש בכל חלקי הגוף בהיותו ארוך מכולם; קמיצה: לקנח העין; זורת הוא הקטן שבכולם, והוא לקנח האוזן. ומחכמת הטבע, שכל אצבע הולך לחוש שלו בכונה ע"כ. והובא בספר שלחן ארבע. ומה"ט ג"ל דאין לבדוק הסכין אלא באמה כ"כ), ואין לחוש לזה ואין נוהגין כן (תבו"ש).

[כ] אצבע. ואין חילוק בין אם מוליך האצבע לבד או שמוליך היד ובאצבע אינו מנענע, כפי שטוב לו ההרגשה יעשה. (דעת קדושים; מנחת יוסף; דר"ת).

[כא] מתון. ומי שאינו נוהר בזה, ובודק במהירות, נקרא מומר לתיאבון, כמ"ש בחולין דף ד' מ' מירטח לא טרח (בית אברהם; מנחת יוסף; דר"ת). ומסתברא דזה דוקא אחר ההשחזה שבא להחזיקו בכשרות, או אף בתוך השחיטות אם נגע במפרקת ונעשה סחם סכין, אבל כ"ז שהסכין בחזקתו אין קפידיא כ"כ, ועיין לקמן אות ל"ו.

[כב] ישוב הדעת. קבלה מגאוני ארץ אנשי מעשה: שכל מי שיש לו יראת ד' בלבבו, יבדוק סכיניו בכל יום בבקר קודם תפלת שחרית, שאז דעתו וך ואינו מבולבל, ויכול להרגיש בפגימה כ"ש. (אהל יצחק).

[כג] ויראת שמים. עיין לעיל סימן א' אות ב'.

וְלֹא יִרְגֵשׁ בְּפִגְמָה דְקָה, וְאַחַר־כֵּן [כז] יִמְצְאֶנָּה, כִּי הֵקִין לְבוּ פְּאִתְרוּנָה. וּבְחִינַת חוּשׁ הַמְשׁוּשׁ — כְּפִי פְּנֵי הַלֵּב (רבינו יונה בשערי־תשובה, שער שלישי, אות צו).

וְלִכֵּן אֵין לְמִנּוֹת עַל זֶה כִּי אִם יִרְאֵי־שָׁמַיִם בְּיוֹתֵר [כח] וְחֲרָדִים עַל דְּבַר ה', וְאֵינָם נִבְהָלִים וְנִחְפְּזִים בְּדַעְתָּם (עולת־יצחק) וְאֵינָן מִשְׁתַּפְּקִים; שֶׁהִמְשַׁתְּפָקִים, אֶפְלוּ שְׁלֹא בִּשְׁעַת שְׂכָרוֹת אִיבְרִיהֶם כְּבָדִים עֲלֵיהֶן. וְצָרִיכִין הַמְּמַנִּין לְחַקֵּר אַחַר כָּל

מטה אשר

[כד] יִמְצְאֶנָּה. ומי שבדוק הסכין בכוונת הלב ואינו מרגיש כלום, אף שיש מי שמרגיש אחריו אינו מרגיש פגימה האוסרת מדינא (ש"ע התניא), וענין הרגשה אין לה סוף, וכן הסכימו כל השוחטים: שאין סוף ההרגשה, כי לפעמים נראה שכמה וכמה שוחטים אינם מרגישים כלל, ואח"כ יבא שור"ב אחר ויבדקנו עוד וימצא בו פגימה דקה מן הדקה, וא"כ נאמר שח"ו המכשלה הזאת היא בכל שור"ב: וכל עמינו ב"י אוכלים ח"ו בשור נבילה ח"ו כו'. וכיון דלא ניתנה תורה למלאכי השרת, אין על השור"ב מוטל לעשות רק כפי הרגשתו, רק שהשור"ב מחוייב להיות זריז וקולע אל השערה ולא יחטא ח"ו, וצריך להיות בעל הרגשה טובה. וכל היד המרובה לבדוק ה"ז משובח. וגם צריך להדר שיהא גוף הסכין מברזל טוב ויפה, והוא יעשה מה שעליו לעשות כו' (מהרא"ל צנין; דר"ח).

[כח] וְחֲרָדִים עַל דְּבַר ד'. וצריך השור"ב להתנהג בטכסיס ת"ח, שלא יהיה בכלל "המשניאים" כמה דאמרינן בגמ' (שבת ק"ד, א): כל ת"ח שנמצא רוב על בגדו חייב מיחה, שנאמר (משלי ח, לו) "כל משנאי אהבו מות", אל תקרי משנאי אלא משניאי. וכתב רש"י ז"ל: שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו, וכמ"ש הרמב"ם פ"ה מה' דעות: דמלבוש ת"ח צריך להיות נאה ונקי, ואסור לו שימצא בבגדו כתם או שמנונית. ולכן צריך להיות נוהר, להחליף בגדיו כשילך בין הבריות, ולא ילך בהבגד שהוא מלובש בו בעת השחיטה, כיון שהוא מלוכלך ונסרח. ומ"ש ברמ"א (או"ח סי' נג, סעיף כה): דהקפידא הוא על ש"ץ שהוא שור"ב, מסתבר הענין: כיון שכל ת"ח צריך ליוהר בזה שלא יהי' בכלל "המשניאים", מכ"ש ש"ץ שצ"ל יר"ש, בוודאי צריך ליוהר בזה (ובחי רצון; מנחת יוסף; דר"ח). יראו השוחטים: שימעטו בהליכה בשוק מה דאפשר, ודבר לא יהיה להם עם אדם, רק יהיה שונה הלכות בכל יום הלכות השייכים לו, שיהיו שגורין בפיו (מהרש"ק).

זאת, וגם לְבָדְקָם אִם יֵשׁ לָהֶם הַרְגָּשָׁה טוֹבָה בְּשָׂאֵר בְּנֵי־אָדָם הַשְּׁלָמִים בְּדַעְתָּם. וְכָל [כו] הַמְרָבָה לְבָדֵק אַחַר הַשּׁוֹחֲטִים בְּעֵינָיִם אֵלָיו, הָרִי זֶה מְשַׁבַּח.

ח לא יבדק (טור) אֶפְשָׂא וְאַטוּפְרָא [כו] בְּאַחַד; שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַרְגִישׁ [כח] בְּטוֹב בְּדַרְךָ זֶה. וְלִכֵּן נִרְאֶה לִי, דְאִם עָשָׂה כֵן, אֶפְלוּ בְּדִיקָה אַחַת אֵינָה עוֹלָה לוֹ, וְצָרִיךְ לְחַזֵּר וְלְבָדֵק

מטה אשר

[כז] הַמְרָבָה לְבָדֵק. וכאופן שלא יטה מדרך האמת, ולא יתכוין להונות את חבריו בדברים, או להתכבד בקלון חבריו, דעובר על לאו (ויקרא כה, יז) "ולא תונו איש איש את עמיתו ויראת מאלקיך". ובפרט בענין ההרגשה, כשבדוק סכין של חבריו ולצעוריה קמכוין, נקל מאוד לשפוך דם נקי חנם, כי אף אם כמה לא חלי ולא מרגיש שום פגימה, יתעקש הוא ויאמר: שמרגיש, ובעל הסכין נרעש ונפחד, אולי באמת סר כח הרגשתו, וגיהנם פתוח מתחתיו! ודאי אין לך (ויקרא יט, טו) "לא תעמוד על דם רעך" גדול מזה.

[כז] בְּאַחַד. עיין לעיל אות ט"ו ענין בדיקת בישרא וטופרא, ומשכחת לה שיבדוק בשניהם כאחד, כגון שכופף אצבעו לתוך פסת ידו, או מסמיק צפורן של אצבע א' לבשר של אצבע השני.

[כח] בְּטוֹב. לא יבדוק הסכין בשעה שהיד קר ומצונן, או חם מאוד, או שהיד טופח הן מחמת משקה או זיעה אפי' טופח שלא על מנת להטפוח, כי בדוק ומנוסה אשר בכל אלה לא ירגיש. גם יקנה הסכין שלא יהא בו שום לחלוחית. גם בעת שהרוח מנשבת בעולם, לא יעמוד בחוץ לבדוק, כי הרוח קשה לזה (מכתב אלי; פתחי תשובה). ולא יבדוק הסכין תיכף לאחר השחזה, רק ירגיע וינוח זמן מה, כדי שלא יהיה אכריו כבדים עליו מחמת השחזה (אור זרוע לצדיק; דרכי תשובה). קבלה מגאוני ארץ אנשי מעשה: כל מי שיש יראה ה' בלבבו, יבדוק סכיניו מידי יום ביומו בבקר קודם תפלת שחרית, שאז דעתו זך ואינו מבלבל, ויכול להרגיש בפגימה כ"ש, (אהא יצחק). וכתב דרכי תשובה ס"ק ס"ה לענין אם בדק ביד מצונן, אם יש לאסור בדיעבד, דלא מצא בדבריו האחרונים מזה. והכל לפי ראות עיני המורה, לפי הענין והקור, והאדם, אם הי' יכול לעכב הרגשתו ע"כ. ואפשר דהה"ד לענין שאר דברים דלעיל.

תשובה על שאלה ד' - : לא ראה בודק סכינים.

תדע ידידי: כל השחיטות הגדולות אם אין שלש בודקי סכינים שמחלפים ובודקים הסכינים כל הזמן כמעט לא ימלט שיהיו הסכינים כשרים, ואם נמצא הסכין פגום הרי כל השחיטה נבילה כמבואר בשולחן ערוך יורה דעה סימן י"ח וזה דבר ידוע לרבנים המפקחים בענין זה, ועיין בספר שחיטת בשר הלכה למעשה, ובספר שחיטת בשר כהלכתה להגאון האדיר אבדק"ק האלמין שליט"א באורך מה שכתוב בזה, ועיין בספר ברית מטה משה: מביא שם שדבר זה מעכב הגאולה ובנין בית המקדש. ואדרבה תצלצל להגאון הנ"ל ותשאל אותו!

גם ראיתי מה ששלח אלי המודעה של הרב ווייסמאנדל שכותב שם שהשחיטה הוא שחיטה מתונה ולא ממהרים השחיטה והשוחטים יש להם זמן. מי שיש לו עינים לראות יכול לראות שהרב המכשיר הזה הוא שקרן גדול וכל אחד יכול ללכת להקארט (אחר ששלחו לו ג' הזמנות מבית דין) ולעשות לאוי סוט על מליוני דולרים על הרב המכשיר ועל הקאמפאני איך שהם מוכרים דבר שאינו כשר בתור כשר, ומשקר את הקונים, וכל האמת הזה נתגלה לדאבונינו רק על ידי חברה של צער בעלי חיים, ולא על ידי רבנים חרדים.

(ב) בברית מטה משה מבואר כי: כל האוכל מאכלות אסורות מעכב ביאת משיח צדקינו - מי החריב את ביתינו אשר עדיין לא נבנה בימינו, והשכינה בגלות עדיין בעונינו? - מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום? עבור שוחטים שמאכילים נבילות וטריפות (ברית מטה משה על הגדה של פסח). אין לו טהרה עולמית ומאבד חלק עולם הזה ועולם הבא (יש שכר עמוד מ"ב). נעשה מין ורשע (האריז"ל). מליון יהודים נהרגו בשנת ת"ח עבור שוחטים קלים (קב הישר פרק קב). שלשה וחצי מיליון יהודים יצאו מן הדת בגרמניה עבור שוחטים קלים (שו"ת דברי חיים). הבעל שם טוב בא לעולם לתקן השחיטה (ברכת אברהם). אכילת נבילות וטריפות חמור יותר מחילול שבת קודש (חפץ חיים).

וזה לשון הספר ברית מטה משה: בספר "ברית מטה משה" על הגדה של פסח בדף האחרון נדפס לפני ד' מאות שנה] וז"ל: ועכשיו שאיתרע חזקתם [של השוחטים] ראינו למפרע שדבר זה החריב את ביתינו אשר עדיין לא נבנה בימינו, והשכינה בגלות עדיין בעונינו. וכאשר נמצא כמה קלקולים אשר אין להעלות על הספר כי קצר הירעה מלהשתרע, וכו'. ובפרט בשחיטת הכבשים מחמת צמרו קרוב הדבר לפשוע ולקלקל ומחמת שיש להם לשחוט הרבה אינו מדקדקים כל כך וממהרים לשחוט וקרוב לוודאי שמאכילין נבילות וטריפות כאשר נתברר...ומי שיהי' מותמ' בדבר ולומר מה גבר בגוברין ומה יום מיומים ויקל בדבר הזה בוודאי מנהג אבותיהם בידם ששוטחים את דבריהם לאמר מי יתן לנו לאכול בשר ואל תקרי וישטחו אלא וישטחו שהיה נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה על שבקשו לאכול בשר תאוה היינו בשר נחירה ואבותינו חטאו ואינם ואנחנו אם נעשה כמעשיהם לא טובים להיות נלכדים בעונם חס ושלום, ואוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה: ואין לנו פה לדבר ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה רעות ולא ידעו ששטחו לעצמם בסכין פגומה כמו כן יהיה מיתתם בכלל נבילה וטרפה לכל הוא הקליפה רח"ל תשליך אותם, ומוכרח להיות מגולגל בכלב וכו' עיי"ש באריכות גדול.

או על גבי הוד, אבל באמת זה טעות גמור וקלקול גדול והעושה כן הוא מאביד נבלות, כי לא על ידי אבן המשחזת לבד פנימה מסחלקת, כי אם גם על ידי עור או בשר או שאר דברים יכולה היא שסחלקת, וכיון שהיה ספק או חשש פנימה בסכין ואחר העברתו על העור או הוד אין הפגימה מורגשת עוד ודאי שהוסרה על ידי ענין הנזכר והשחיטה היתה בסכין פגום והרי היא נבלה (ה) (ת' חת"ס סי' טו' וס' ח"א).

י. השוחט הרבה בהמות, חיות או עופות זה אחר זה צריך לבדוק הסכין בשחית עשרה בדיקות (הנזכרות לעיל) בין כל אחת ואחת, ואם לא בדק בינתיים ובאחרונה בדק ומצא פגימה, כולן אסורות ואפילו הראשונה, ואפילו אם אירע שחתך באחרונה חוץ עצם המפרקה, לא אמרינן מסחמא בעצם המפרקה האחרונה נפגם, אלא אמרינן שמא בעור של אותה ששחט בראשונה נפגם, ועל כן כולן אסורות, דהיינו הראשונה וגם כל האחרות ששחט אחריה, ואפילו אם מה ששחט בראשונה היה עוף (ואף על פי שטורף נד, מכל מקום חייטין טמא נז' כפגם) (ש"ע ש"ך ס"ג ג); ואפילו אם ירצה השוחט להכניס את עצמו בספק, דהיינו שלא לבדוק בין כל אחת ואחת ושם ימצא אה"כ פגימה יטריף את כולו אינו רשאי לעשות כן, אלא צריך דוקא לבדוק כן כל אחת ואחת בשחית עשרה בדיקות הנזכרות, בתכלית העיון ושלמות ההבטחה (הרשב"א, מהרי"ל, ז"ח ושמ"ח ועיין חת"ס ס"ק כ"ג. *).

יא

(* ומכאן מוכחה עוולה לחתום אגסים שמרבים להניח עופות של כפרות בערב יום הכסורים אל השוחט ומחמת ריבוי העופות יש לחוש מאוד פן ימהר השוחט ולא ידקק היטב כראוי בבדיקת הסכין בין עוף לעוף ולא ירגיש בפגימה ויאכיל נבלות ח"י; וכמה הפך דרך האגסים האלו מדרך תורתנו הקדושה הישרה! המה רוצים לקיים דבר הכפשות, אשר עכ"פ הוא רק מכה בעלמא, ומציאים עלמס לחשם ספק איסור דאירייתא ח"י ונפרט בערב יום הקדוש והגורא, ופשיטא שיתר ויותר טוב היה שלא לחוש למכה כפשות הנזכר כלל, מלהניח עלמו אפילו רק לחשם רחוק של תקלה, כל שכן לחשם קרוב להי והלא יש דרך סלולה מאדני מושלם הללו והיינו שיעשו הכפרות כנהוג, אבל לא יחששו עשות הכפשות חכף, אלא יתחייבו, אפילו ימים הרבה, עד שיהיה להשחט יין וכמאי לכך, באופן שיהיה לבו פגוי ומיושב לבדוק במתינות כדי להרגיש היטב בפגימה כל

תוספת

סימן ג

הלכות

(ה) והרי היא נבלה. כך מפורש בס' חמתי אדם כלל ג' סעיף י"א ושם מפורש להזהר אדם שפסוק על הוד וכלה וגם בת' חתם סופר סי' ט"ו מסיק כן עייש"ה וס' העלה שלמה סי' ז' ס"ק י"א ד"ה ונחזור במח"כ כתן מקום לטעות זמ"ל אך אם וכו' כי כונת החת"ס איננה רק אם מוכח עליו דבר מה, אבל זולת זה פשיטא אדם הוא מחמיר ובכרחא להמעיין גם להדיא, וזה ברור.

(א)

יא. אם שחט בהמה או עוף ונטרף בשחיטה כגון שעשה שהייה או פסול ונטרף מהמבוארים לקמן בסימן דל"ח ורוצה לשחוט חכף בהמה או עוף אחר צריך לבדוק הסכין קודם שחיטה אותה בהמה או העוף האחר בשחית עשרה בדיקות הנזכרות, דאף על פי שמשום הבהמה או העוף שנטרף לא היה צריך לבדוק, כיון דכלאו ידו טרפה הם, מכל מקום צריך לבדוק שחית עשרה בדיקות הללו משום הבהמה או העוף שרוצה לשחוט עתה [מז"ט ס"ק כ"ז].

יב. שערור הסכין יבואר בסימן דל"ח, ואם יש בו פגימה אפילו אם היא בקצהו והוא ארוך מאד באופן שגם מהפגימה ולהלן יש בו השעור המכואר בס' הנזכר, והוא נחשב לכיוון שלא יגע בפגימה, אפילו הכי אסור לשחוט בו; אמנם כיום טוב (או אפילו ביום נשעת הזחק) נהוגין היתר לכרוך מטלית על הפגימה כיון שאינו יכול להשחיתה, וכמבואר בס' ה' (ש"ע סי' י"ח סעיף י"ז) אך צריך לזהר שלא יכרוך עליו רק דבר קל כמטלית או הרומה לו, דאם לא כן יש חשש דרסה, כמבואר בהלכות דרסה, בסימן דל"ח; וכן צריך לזהר שיכרכנו עליו באופן שאין בו חשש הלדה, וכמבואר גם כן בס' דל"ח; ואם לא ידע בשעת שחיטה שהיתה פגימה בקצה הסכין אף על פי שאחר שחיטה אומר שידע בודאי שלא השתמש בקצה הסכין כלל בשעת שחיטה, אפילו הכי נפגם, וכל שכן אם הפגימה עומדת במקום אחר מהסכין שלא בקצהו (ט"ו סימן י"ז). כן שיש בראשו עוקץ אין לשחוט בו, וכיום טוב או אפילו בחול בשעת הדחק, תוחבין בראשו קיסם או לפת או הרומה לאלה ושוחטין בו, וגם בזה צריך לזהר שלא לתחוב בו דבר כבד מחשש דרסה וגם באופן שלא יהיה בו חשש הלדה כנזכר לעיל בסמוך (נח"ט סי' י"ז סעיף ג' וד').

יג. רושם שעושים האומנים בצד הסכין, כיון שהוא רחוק הרבה מן החוד או בו משום חשש פגימה מן הצד (ט"ז סימן ט' וסימן י"ח נשם מהרש"ל ופר"ח סימן ט') נחשב מקום אם יש להשוות סכינים הרבה שוים בטובם ויפים, ואחד מהם יש לו עוד טעלה שאין בו רושם מן הצד הנזכר, פשיטא שטוב לבחור בזה, הואיל שבספר, בה"י

כל שהיא, ונכונן לא גם הארי ז'ל' מסכים (מדברי הכרתי סי' י"ח ס"ק ע"ג) גם הרב המחנך ספר ישועות יעקב כתב שזה להכריז צמתי כנסיות להזהיר את העם לבלי הכשל בתקלה הנזכרת.

ומלבד החששות הגדולות המנוזרות לעיל בסמוך יש עוד חשש איסורים גדולים אחרים בהצלת הרבה עופות ציד לפני השוחט ע"פ מה שכתבתי לקמן בהלכות בדיקה סי' ח"מ דיני הריאה שצמקה דהיינו שאסור לשחוט בהמה או עוף פגמי עוף או בהמה אחרת משני טעמים, האחד משום לער בעלי חיים, והשני משום חשש למוק הריאה שהוא ערפה כמבואר שם, עיין עליו, וכשנבואים הרבה עופות יחד אל השוחט כגוף יוצרע שהאחד יראה בשחית השני, ויהיה בזה משום שני איסורים הנזכרים בסמוך. ועל כן יש לזהר מאוד מאוד בכל הנזכר בין בערב יום הכסורים בין בשאר ימות השנה, והזהירים זהרו בזה הרקיע, ועליהם טוב השמים יופיע.

אמה, או שסומך את האגודל לאצבע הסמוך לה ויבדוק באצבע (לדמי וזהו כ"ח) והבלל שיעשה באופן שיוחר מרגיש ומבחין בו. וכן אין חלוק איזה מה"ב בדיקה (המכרות לעיל) מקדים או מאחר. ויש מהשוחטים שנוהגין שאחר שבדקו שש בדיקה (המכרות לעיל) בצפורן נגוב מוסיפין לבדוק עוד שש בדיקות בצפורן מלוח לח ברוק למען תהיה הבדיקה באופן היותר ברור וטוב, וכן ראוי ונכון לעשות (אבל יחזק בלקי' יפה) ג. יבדוק במתינות ובכוונה גדולה, בלב פניו מכל מחשבות אחרות, והרבה ישנה הדעת מצטרף לבדיקה, כי הנסיון מעיד, שלפעמים בודק אדם פעמים ושלוש ולא ירגיש בפגימה דקה וכשיבדוק עוד ימצאנה, ומוזה נכון, כי לא הכין לבו כראוי בפעמים הראשונים, כי בחינת חוש המשוש כפי כוונה הלב, על כן ישם יראת שמים אל לב, ויבדוק באופן היותר מעולה (ש"ח זצט דנינו יוכה והניחו גם כ"י סי' י"ח ועיין טעמא הלכה סי' ז' ס"ק א'). יש מאנשי מעשה שנוהגין שאחר שבדקו שתיים עשרה בדיקות הנוסחת לעיל רואים עוד על חוד הסכין לאור השמש, ואם מוצאים איזה הפסק על החוד, או אפילו רק כמו נקודה לבנה או שחורה אינם שוחטים בו עדיין עד שחוזרים ומפיקים אותו עד שיוכר גם חשש הנזכר ויחוקן באופן היותר טוב ומעולה, ונוהגו כן תבוא עליה ברכה (מאהל יחזק זצ"ח ס"ק י"ג).

ד. לא יבדוק את הסכין חתף אחר ההשחזה, בעוד לחלוותי ההשחזה עליו כי יש לחוש שיש בו פגימה ואינה נרגשת מפני שנתמלאה מלחלוותי אבן ההשחזה על כן אחר ההשחזה ישטוף הסכין היטב במים ויקחנו יפה יפה, ואח"כ יבדקנו (זהו יחזק זצ"ח ס"ק י"ג) וספתי זהו ס"ק ה' והסכין עמו מ"ח שנתנו שהלמת אתו; והוא כולל דברי הראב"ד שהעתיק הראב"ד במשה"כ המועתקים להלן בסמוך), ומטעם זה גם אחר השחיטה שיש לחוש שעי' הדם נתמלאה הפגימה ואינה נרגשת לא יבדק עוד שהדיוח במים החלה (ע"ך ס"ק י"ד) צט רש"א וצט הראב"ד ועיין ש"ח סי' ח"מ ומצ"ט) ג) ס"ק י"ט ועיין ח"ה. גם יהיה נזהר שיהיו צפרניו חלקים חמור, ולא יבדוק

חוספת סימן ג הלכה

הלדין ונאבד הסכין אחר השחיטה אסורה הבהמה או העוף הסוף, כ"כ פרמ"ג במ"ו סי' לו ס"ק א' ומצינו על הדמ"א וכל שכן שאם לא נדק רק הלדין ולא החוד דפטיעט שהוא טעם דבזה גם הדמ"א מורה ומימה על ספר בית אברהם שהעתיק צט"ו ס"ק י"ח דברי דמ"א ה"ל ולא השגת הפרמ"ג עליו. ג) ומצ"ט. מה שר"ה התב"ט לומר הראב"ד לטעמיה אולי ושעכ"ל דאיידי נלך נדק חוד, לעכ"ל לע"ג חדא דכפמ"ט הראב"ד במש"ב (דף וי"ו ע"ב מ"ד ווי"ג) צטו שפ"ח נדק הסכין אח"כ ומלאת וכו' משמע יותר דהיה בסמוך לה, ועוד הינה הראב"ד דסובר צפ"א מה"ט כה"ח לענין בדיקה שא"ט, אבל הראב"ד דלפניו אהר"ה ואס"ה מעתיק להיהו הראב"ד לענין הלכה אלמא לאפילו בסמוך לשחיטת מיירי ובעתותי לטון הש"ך.

יבדוק בעת שהיד קרה ומצוננת או חמה ביותר, ולא יבדוק הסכין ברחוב בעת שהרוח משבת יותר מהנהוג כי הרוח קשה לזה, גם לא יבדוק בעת ששומע קול רעש עגלות או הרומה לזה, גם לא יבדוק במקום שחוק או קולות אנשים מרובים, כי על ידי אחר מלאה או הרומים להם אין הבדיקה עולה יפה. גם יזהר שלא תהיה יד שלו טופחת הן מחמת משקה הן מחמת ויעה, ואפילו אם היא טופחת רק מעט, כי בדוק ומנוסה שבכל אלה לא ירגיש כראוי (אבל יחזק זצ"ח ס"ק י"ג, שפתי זהו ס"ק ה' ויס"ח צטט ל"ה). יש אומרים שבשכבודק הסכין בחולכה והבאה הרבה פעמים רצופים זה אחר זה מתבללת דעתו קצת, לכן טוב מאוד להניח הסכין מידו זמן מזה עד שינוח וירגיע וחשוב הבחנת דעתו לאינתה, ואחר כך יטלנו עוד ויבדקנו במתינות כדי שירגיש היטב (ס"ח וכן שמוע).

ה. גם אחר שחיטה צריך לבדוק הסכין בשתיים עשרה בדיקות הנוכרות לעיל בעיף ד' (רמב"ם רש"א וז"כ ועפ"מ הש"ך ס"ק ט"ו) וצט דרכי משה ומורה"ל וח"א ועיין פרמ"ג צט"ד ס"ק למ"ד ש"ח ס"ו וצמ"ט ס"ק כ"ף). ואם נמצא פגימה בסכין, השחיטה דהיא נבלה, ואפילו אם יודע שחך חוד המפרקת. (ד) לא אמרנו שבמפרקת נגמם אלא הישינון שמו בעור נפגם ואפילו בעוף, ואע"פ שעורו רק והוי נבלה (ע"כ סעיף ט"ו וז"ך צט וס"ק כ"ח) וצריך שיקפצא הסכין אחר שחיטה טוב יפה בלי שום ספק או חשש פגימה כלל וכלל כי כלל גדול ומפורש הוא כל ספק בשחיטה אסור, על כן צריך שימצא הסכין טוב יפה בודאי גמור בלי שום נגמם ופקוק כלל.

ו. יש אנשים טועים שבשמוצאים איזה ספק פגימה אחר שחיטה הם משפשפין הסכין על עור או על גבי היד וכשלא נרגש אחר כך אותו ספק פגימה הם מכשירים אותו, באמרום אילו הייתה פגימה לא הייתה סרה על ידי העברת הסכין על גבי העור

חוספת סימן ד הלכה

(ד) חוד המפרקת. כן העלה הב"י (ולא כהר"י צק שמוציא סס) וכן מצינו צט"ג וכן הסכנות ראשונים ואחרונים וכ"כ בספר גבול צניעות שהיה מעשה בק"ק פראג והחמירו הרב"א מוה"ר א"ה וז"ל, ונס' א"ז סי' י"ח ס"ק ז' כתב צט"ט ס' מאמר קדישין שהמיקל בזה הוא חסיד טרומה. ומ"כ צט"ט שצ"עק ח"ב סי' כ"ג לענין ס"ס לע"ג חדא כמ"ט פרמ"ג צט"ד ס"י י"ח צטט בל"י דהוא ס"ס במקום חזקה ובפרט למ"ט צט צטט הרב בספרו מנ"י, וחילוקו של הפרמ"ג בענין ספיקא דלינא הגם שהמא"למל צפ"ב מה' ט"ל סובר כן, מ"מ אינו מוסכם כמ"ט ח"ה הרב ר' עקיבא איגר סימן ל"ז שצט"ט זה הוא פלוגתא דרבותא וכבר האריך בענין זה צט"ט בליקת יופי מאמר ג' עיין ד' ועוד לפני מ"ט הס"ח והפר"ח בענין פגימה קשה לנרף זה אפילו ל"ט ע"כ לעכ"ד דבריו לע"ג.

תשובה על שאלה ה' - וגם, תמיה ליה למעלת כבודו שעד היום לא נתפרסם דבר כזה ורק על ידי הנכרים שעוסקים בענין צער בעלי חיים לדעתם פרסמו זאת, ומאי טעמא לא זכינו שהרבנים הגדולים הנותנים יעשו טעלעוויזשע'ן סיסטעם ווידיא וכו', שכל אחד יוכל לראות מצב השחיטה באינטערנעט, ולא שימכרו לנו נבילות וטריפות לא רק בתור כשר, אלא גלאט כשר למהדרין מן המהדרין. ורצה מעלת כבודו לראות מקור הדברים בכל הנ"ל בשולחן ערוך ובאחרונים, וחות דעת גדולי הרבנים בענין שחיטה הנ"ל.

ראה איך שהשולחן ערוך מחמיר וכותב "ומכל מקום נלמד מזה, שהמורה אסור לו ליקח אפילו דבר מועט, כעין כרכשתא, מהוראתו, רק טעימה בעלמא לברר הוראתו, ואם הרב המכשיר מקבל מיליאן דולר או מיליאן ושמונה מאות אלף דאלער לשנה זה נקרא דבר מועט?

[ובאמת כל יהודי פשוט לא היה מוכר את נפשו בעד הכסף לירד ישר לגיהנום ולהיות נדחה מבי עולמות רח"ל], וזה הוא חורבן הדור שהאנשים פשוטים מאמינים להרבנים שנמכרים בעד בצע כסף. היש לך רבנים מערב רב יותר גדולים מזה? [ראה בקובץ י"ח חלקים על הערב רב, ותבין את הנסיון האחרון שאנו עומדים כעת לפני הגאולה שלימה]. ועיין לקמן תשובה על שאלה ו'.

אשלח בזה מה שכתוב השמלה חדשה

סימן י"ח סעיף כ"א וסעיף כ"ב

קעט שמלה יום סימן יח כא חדשה קעט

ובמקומות שפעו"ם הרבה, ושוחטים לעולם, עד שיש די לצרף ישראל — אז אינו נוגע כלל בדבר, ומתיר לטל רק מהקשרות.

כב מעקר הדין מתיר להיות שוחט ובודק בהמות עצמו ומוכר לאחרים, אם הוא מחזק בקשרות, כמו שכתוב (הלכות דם) סוף סימן סה. אבל נהגו בפמיה מקומות, שאין שום אדם רשאי להיות שוחט ובודק לעצמו (נא) למכר, כי אם (בחה"ל) אותם המקמים מן הקהל. ואם ארע לו הוראה בשחיטה, אסור אפילו מדינא להורות בעצמו; כיון דבחייה בקזקת אסור עומדת, אין להוציאה מחזקתה כי אם בלא פקפוק.

כג ראובן שאמר לשמעון: בדיק סגין זה! ובדיקו שתי פעמים מהשתיים-עשרה שצריך ונתנו לראובן, וראובן הנה הולך לשחט, ולקחו לוי מידו ומצאו פגום, וראובן מתנצל ואומר שעדין הנה רוצה לבדיקו בהגן — מעשיו

מטה אשר

מרוכה מכ"א מאשר הי' לפניו, הוא נחשב דבר מועט כו'. ואם יש ב' שו"ב, בלא"ה אין בית מיוחד, דבשנים לא חיישינן לחשרא כמבואר פ"ב דיבמות ובכורות פ"ב, אמנם גם במקומות שאין שם רק אחד, לא חיישינן לזה, ואסור לקפח ולמעט פרנסת השו"ב (בית שלמה סי' כד; מנח"י).

[נט] כמכור. אבל לשחוט לעצמו לצרכו מותר. ודוקא בדנטל קבלה כדלעיל סימן א', אבל לא נטל קבלה אין לשחוט אף לעצמו, כ"פ בחכ"א. ובית אברהם ועוד פוסקים החירו לצורבא מדרבנן המובהק ומחזק, אעפ"י שלא נחמנה לחכם העיר, כל שיודע הדינים היטב ויודע בעצמו מנסיון, שהוא מרגיש. אמנם לא כל הרוצה לעשות א"ע ת"ח לשחוט בלא קבלה, יכול לסמוך ע"ז, כי יש לחוש לאיסור התקנה, ע"כ. וכתב דעת קדושים: דזה דוקא, אם משלם דמי הגאבעלל"א להשו"ב דמתא ולהרב והקהל, כמו שדרכם ליטול מכל זבת, הובא בדר"ת סי' א' ס"ק מ"א.

קעט שמלה יום סימן יח כא חדשה

הנה תלמיד-חכם בזמן הזה, כבודו מחול לממנים אלו. ומה טוב הנה בדורות אלו להחזיר הדבר לישנה, למנות אחד (ט) מגדולי העיר, שאילו יוכל הסכין לבדקו. ועיין מה שכתבתי לעיל סעיף ז.

כא אין לטפח לטל שבר, כי אם מקשרות וטרפות בשנה; שאם נוטל מקשרות ולא מטרפות — הרי נוגע בדבר, ולבו ישנו להקשיר בשביל שברו. ואפילו יודע בעצמו שהוא חסיד ולא יטה, מקל מקום מידי חשד לא נפק. אבל יש מקומות שלא נהגו כן, רק שהטפח נוטל הפרכשות מהקשרות, ומטרפות אינו נוטל שום שבר; ויש ללמד זכות עליהם: כיון שאין הטפח מורה שום הוראה בשחיטה ובדיקה חייב שיש נדנוד ספק, רק מביא הפל להחכם, ואם-כן, לא אדון הוא בדבר זה, ואינו חשוד בשביל הנאה מועטת להחזיר האסור המפרש או להעלים עיניו מספק שלא להביאו לחכם.

ומכל מקום נלמד מזה, שהמורה אסור לו לקח אפילו דבר מועט, כעין פרששתא, מהוראתו, רק טעימה בעלמא לברר הוראתו. וכן במקומות שאין שם מורה, והשוחט הוא המורה — אין לו (נא) לקח מקשרות יותר מטרפות. (פר"ח)

מטה אשר

מעשה רב: שהגרא ווילנא ז"ל אמר: שמוטב לאכול מאכלי חלב בשבת, מלאכות משחיטה שלא הי' אחר עומד ע"ג השוחט! וכן המנהג פה עירנו אנגוואר.

[נז] מגדולי העיר. ובמדינתנו נהגין להראות הסכין להרב מרא דאתרא, והנה זה בא לפרקים פ"א בחודש וכדומה, ועל השאר כבודו מחול.

[נח] ליקח ממשורות. ועתה בכל גליותנו מקבלים כשר מכל בהמה כשרה חוץ מחק הקצוב, ולא אלמן ישראל מרבנים גדולים, ובעתים הללו שהוצאה

(שייך להוספות כשנית למעלה דף עט סוף ע"ב)

ד עוד נעשה אחרת בל לפני כיום המחרת ה"ל שהיה באונא תליונה סיונית בשמחה למעלה מהפרוך בשעת הסמוך לסדרה בפוליס הסכימים עם לפיות וכידוע זאת לנפילים וסיה עם פילול ה' למקס כולה והיחה חולה צהריאס והיה נראה כמו כשחור (שיין בספרי בית אברהם ביומן ל"ט צ"ז ס"ק ג"ט ונל"ח טס) ולא היה עלהם צנפיתם ונכחתי אותם בסודין ומחרם זה וגם נפסוס סיטנ סיטנ וסורה שיין לנרייחה תיוס דסיינו שנסתח סניד סעב שהיחה העילול חולה צו ונכנס דרך בס סרוס ושחכה גם זה סניד והיה לסס מרחס ריחה תועס כמו שחר סריאס וסכסרתיה * ואס יארע ונעססל סוס ולא יהיה יועיל סוס תפנולס לסקצרה לנרייחה סיה נלע"ד סיה נמי דרך לרון צוס לסקל כאשר סניד דססס יתרה צדרו סנעקס ססק סל"ס לססיר ונרתח ונקנול סלנעקס סוסקס ונרתח תנכס באונס עליונה דיניין וסול סנע"ד סנעקס יס לססתק צו ע"ס צספרי בית אברהם סימן ל"ה סעיק ז' ח' י"ב צמר"ל סלורך ונעס סלייכתי סס ונכני פוליס צנר"ד נראה לענ"ד דססס עקרי נמי צדרו דלונס וכמ"ס לנו צש"ע ס"ד בני נמלחס אונס יתרה צסוק ססולי סלונס דוס מקרי צדרו דלונס וספילי לסלסוריס יתרה נקמל ע"ס צס"ז ס"ק כ"ס וי"ו ול"כ סכל נמי צנר"ד סכני סלוליס דססס צססולי סלונס צסססה נמי דרו עקרי דסססל חסתי למקל ודו"ק ונ"ח זס מ"ג דק דלכסס סלל לל למעסס מ"ו וסוקר לך לסמוך עלי כי מה סלני וכמ"ס זחס ססס סעניס וסמזיר עליו סרל"ס ועיין צקונסרס יוסק סימן ל"ה מס"ס צס"ס וסנן

ח כחצ צספר סססר"ס סימן קל"ח סס"י סעניס סכחי ירחס ד' צססלי כננד סני טריסוס סססיות סלוי צסס (ועיין צספרי בית אברהם צקקענתי סס לטריסוס וססל) סס סנולסריס סיטנ) כי סירלס תלרלס לוי סייס סלל יוזק צ"ס דנריס ססטרפ"ס זחס סנעל סי ועל כן נקרא צעל מי לפי סקיונו סלוי צס"י דנריס ע"כ . וע"ס עוד סרנצ דנריס נענין זס סעספר . כרוך ק"י העולמיס

אמר המחבר במה אקדם לרי אבף לאלהי מרום . כי כל תגמולוהי עליו אורה לו בכל לבני ואכבדה שמו לעולם . כי גבר עלי חסרו וקרבו לעבודתו והטהורח . מה אני ומה חיי אשר עשה עמי החסד הגדול הזה . כי לא לכר שזיכני שספרי בית אברהם נתפשטו ונתקברו בכל תפוצות ישראל וכולם מהללים ומשבחים אותי בזה הספר . וידעתי כי אין כי לא חכמה ולא תכונה ולא כשרון מעשה כ"א בחסרו הגדול אשר הנין אותי מתנת חנם : ולא לברי מן הלומד'ים והשו"ב המופלגים . גם לרבות שכמה סנאוני הדור ממערב ומאשכנז ופולין ורוסיה נענעו לי בראשם ושלחו אלי לבאן לונרן את פריסת שלומם ואמרו אלי שספרי בית אברהם מצא הן בעיניהם : ולכן אפריין גבס"י וישר נברא וישר חילי גדולה המלאכה שהיא הן ותפארת לעושיה : והגאוניס המופלגים כדורנו שכבדוני בזה המח שני צנוריו הוהב ועמודי העולם . אחד ה"ה הגאון הגדול ח"ק המפורסם תפארת ישראל וחררו החכם השלם הרב הישיש הכלול המוכתר בכל המעלות שכמו חכמים בצדיקים . נר המערב'י צדיק יסוד עולם נקש"ת מהור"ר **יאושוע** (כצ"ל ולא יחושיע) **באנים** הי"ו אב"ד ור"ם דק"ק **תונים והמדינה** יע"א : והשני ה"ה הרב האי נאון יחיד

ברורו נורו והדרו צדיק ועניו נ"י ע"ה פ"חח רשכב"הנ כק"ש מהור"ר **יוסף שאול הלוי** נאסחאן זחאן בעתמ"ח ספרשי הים ומ"נ ומארת עניס ויד שאול . אב"ד דק"ק **לבוב והגדיל** יע"א : זאין לי אלא לכרך שמו הגדול בכל לב .

ואין בכרכה ותהרה ואמר . הודו להי בי טוב כי לעולם חסרו : יהי שמו הגדול מבורך מעולם ועד עולם אמן ואמן **תם ונשלם**

ספר

מורה לזוהרים

כולל

הלכות שחיטה ובדיקה

נחלק לשני חלקים

שם האחד הלכה סדורה ושם השני הוספת הלכה

עלתי

הקטן יצחק דוב הלוי באמבערגער

ההב"ק ווירצבורג והגליל י"א

בעהמ"ח ספר מלאכת שמים אמירה לבית יעקב ויצחק ירנן

מהדורא תנינא

נחלוו אליה הקונים והוספות על מהדורא קמא

פראנקפורט דמיין

שנת תרכ"ד לפ"ק

ה' ל' בראגענרץ דרוקקערייא

תשובה על שאלה ו' - : וגם שמעתי שהרבנים המכשירים מקבלים ממליון דולר עד מילון ושמנה מאות לשנה עבור מתן ההכשר, ואם נכון הדבר האם הם נאמנים על ההכשר שנותנים?

ראה לעיל בתשובה על שאלה ה' מה שכתוב השמלה חדשה סימן י"ח סעיף כ"א וסעיף כ"ב.

וממילא כיון שמקבלים כל כך כסף אם כן אינם יכולים לפרסם דבר זה, כי אז יראו האמת לאמיתו, כידוע, ואעתיק לשונו החריף של השמלה חדשה בענין מאכילי טריפות, שהמאכיל לעם ישראל טריפות אסור לילך על הלוי שלו ולהתעסק בקבורתו: כמו דאיתא **בטבח שהאכיל נבילות וטריפות מת במיתה משונה וכלבים לקקו דמו**, כדאיתא בירושלמי וזה לשונו:

מעשה בטבח בציפורין שהיה מאכיל לישראל נבילות וטריפות, פעם אחת שתה יין ערב שבת עלה לגג ונפל ומת והיו כלבים מלקקין דמו, שאלו לרבי חנינא אי מותר להעביר המת משם, אמר להם כתיב **ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו, וזה הי' גוזל הכלבים ומאכילן לישראל ועל כן הניחו אותו שם כי משלהן אוכלין** (ירושלמי תרומות פ"ח ה"ג, ילקוט פרשת אמור).

וכן נפסק בהגהות אשר"י שמוכר טריפות ומת בלי תשובה אין מתעסקין בקבורתו, וזה לשונו: **המוכר טריפות בחזקת כשרות ומת בלי תשובה אסור להתעסק בקבורתו** (הג"ה אשר"י פרק גיד הנשה סי' ט"ז). ואם רוצים לדעת מה יהיה עם יהודי פשוט המאכיל טריפות לבני ביתו לאחר פטירתו, ובמה יגולגל, אפשר לראות **המעשה נורא שאירע בסלאווקיי מקצב שהיה מאכיל טריפות.**

ידוע המעשה הנורא שאירע בתקופתנו לפני כארבעים שנה בסלאוואקיי בישוב סמוך לווישניץ, שהקצב דשם הי' מוכר לאחד מחשובי בעלי הבתים ולבסוף נחלה במחלה מסוכנת ואז קרא לפני גסיסתו את הדיין של הקהלה והודה לפניו שהרבה שנים מכר בשר טריפה לישראל ואמר שזה בשר כשר. ואח"כ מת. וכשהחברה קדישא התחילו לחפור הקבר נתמלא הקבר עכברים. ורצו להבריח את העכברים ולא יכלו בשום אופן. וחפרו קבר אחר וגם זה נתמלא עכברים. וזרקו לתוך הקבר קש ועצים ועשו שריפה גדולה ושמעו קולות בכי ומרוב פחד ברחו משם החבריא קדישא ואח"כ שוב נתמלא הקבר עכברים ובאו לפני הרב ושאלו אותו מה לעשות והשיב שישכיבו את המת כך בקבר ושמעו את המת בתוך הקבר מתוך בכיות על החרפה של המת ותכף שהשכיבו אותו בתוך הקבר התנפלו עליו העכברים ואכלוהו כולו רח"ל. המעשה הזאת נתפרסמה בכל הסביבה ורבים עשו תשובה. (שמעתי גם כן המעשה הזאת

מהרב קעמפלער מוכר ספרים בויליאמסבורג שהיה נוכח שם בשעת הלוי וראה כל הנ"ל). (נעתק מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות חלק א').

ובאמת הלכה הזאת לא שייך רק על הבוטשער המאכיל טריפות, כי אם גם כל איש יהודי המאכיל את בני ביתו בשר בהמה טריפה הוא בגדר אותו הטבח המאכיל טריפות, והוא ישלם על זה כפל כפלים, כי הטבח הבוטשער הוא עושה ביזנעס מזה וזה כל פרנסתו, אבל איש יהודי פשוט האוכל היום בשר בהמה הוא בכלל המחטיא את הרבים וכל הדורות הבאים אחריו עד סוף כל הדורות בלי שיקבל מליון דולר לשנה, רק ממש בשביל בשר תאוה רח"ל, ועוד אומר על זה לכבוד שבת קודש, ואינו מתבייש להכין לסעודת המלך בשר טריפה!

ואם הבעל הבית אינו משגיח על בני ביתו שלא להכניס דבר טמא בפיהם וסומך עצמו על הרבנים המכשירים הקלים שבקלים (שהחזקה הוא היום שהשוחטים מאכילים טריפות לישראל, כי לא נותנים להם אופן לשחוט כהוגן, וכל הסיסטעם של השחיטה אינו כשירה, ואפילו השוחט ירצה לשחוט כשר אינו יכול, כידוע להרוצים לידע) הוי הבעל הבית בכלל מאכיל טריפות לבניו ונכדיו עד סוף כל הדורות.

ראה מה שכתוב בספר "שערי תשובה לרבינו יונה" זצ"ל וזה לשון קדשו:

אם הרב אינו משגיח על השו"ב כראוי וסומך עצמו על חזקתו הוי הרב בכלל מאכיל טריפות לישראל חס ושלום ונתפס בעונו, עד כאן לשון קדשו. וכמו כן כל איש יהודי גם כן בכלל זה. ועל ידי זה שמאכיל טריפות בביתו גורם להביא חס ושלום גזירות רעות על עם ישראל כמו שכתוב בספר שו"ת מראה יחזקאל האחרון (להגאון הצדיק מהרי"ח אבדק"ק גלינא זצ"ל סימן מ"ג) וז"ל: כי בעינינו ראינו את כל הגזירות קשות ורעות המתרגשות לבא בעולם הוא בעונותינו הרבים רק למען העון הזאת עכ"ל.

ואעתיק מה שראיתי בספר לב יצחק, וזה לשונו:

השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה - כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל - ומחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות

ומצאתי בספר חלקת חיים אות שי ערך "שחיטה" כי השם חלי"ף שקוראין לסכין השחיטה לדעתו נקרא כן על כי עלולה להחליף השוחט וגם האוכלים משחיטתו שימירו דתם רח"ל כמבואר בתבואת שור ובשו"ת דברי חיים (צאנז) יורי"ד ח"א סי' ז' - ועוד שמחליף אכסניותו של אליהו הנביא זכור לטוב עם להבדיל מלאך המות, כמבואר באמרי צדיקים, דברי גאונים (עמוד ה') דכשהשוחט כשר אז השחיטה טוב ואליהו בעיר, אבל כשמאכיל חס ושלום נבילות וטריפות גורם שיהיה מלאך המות בעיר, ועוד

שמחליף נשמת האדם ממאמין בשם ותורתו, לאפיקורסת כמבואר בדגל מחנה אפרים פרשת עקב בשם הרמב"ם, ועוד כי מחליף טי"ת תחת דלי"ת פירוש שגורסין "כי השוח"ט יעור עיני חכמים" עכ"ל.

עוד כתוב שם: ודבר נפלא אנו רואים בספר המפורסם אמרי ש"י שכתב: חז"ל (חולין קל"ט): שואלים **המן מן התורה מנין? היכן מרומז בכל התורה הענין של המן?** ועל כך השיבו שהוא מרומז בפסוק "המן^ג העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת". ואם כן מה השייכות של הפסוק בפרשת בראשית לענין של המן?

התשובה: רואים לפעמים איך שיהודי מאבד את צלם האלוקות שלו, הוא נהיה מושחת עד כדי כך שהוא מוכן להכחיד את אחיו, ומהיכן נובע השחתה כזו אצל יהודי? זה קורה מכך שאין אוכלים כשר, שהוא מטמטם את הלב, כפי שהרמב"ם כותב שהאוכל נהיה דם, והדם זורם ללב ומטמטם אותו עד שהוא הופך אותו ל"המן" יהודי, כי הוא אכל דבר ש"צויתך לבלתי אכל ממנו", ע"כ.

רואים מכך שלאכול אוכל שאינו כשר גורם לרעה הגדולה ביותר, ולכן אומרים ארור המן אשר בקש לאבדי כי הוא האכיל את בני ישראל במאכלות אסורות, על ידי כך היה לו את הכח לגזור על היהודים גזירות קשות (מגילה י"ב), כנ"ל.

ולכן אומרים ברוך מרדכי היהודי כי בזכותו היהודים ניצלו מגזירתו של המן, הוא נזהר שיהודים לא יכשלו במאכלות אסורות, ולכן הוא ישב בשער המלך לשמור שאסתר לא תאכל אוכל שאינו כשר. ורק בזכות זה ששמרו ממאכלות אסורות ניצלו היהודים, ולכן קראו להם "יהודי", כי אף אוכל שאינו כשר לא נכנס לפיהם.

ולכן כתבנו לעיל בביאור ארור המן וברוך מרדכי היהודי **שברוך מרדכי** בגימטרי 502 כמנין **בשר וארור המן** גם כן בגימטרי 502 כמנין **בשר** וצריך ביאור מה רצה להשמיענו בזה, ואפשר לומר בדרך פשט דהנה, אם אנו רוצים לדעת על הרב או הרבי הצדיק אם הוא מהקדושה או מהערב רב אנו צריכים לראות אם אוכל בשר או לאו, וזה דבר קל מאוד, ששואלים את הרבנית איזה בשר הוא כשר, ותיכף תשמע מה שהיא אוכלת בבית, ואז יודעים ברגע אחד איפו הוא שייך, דהיינו אם הוא אוכל בשר בהמה יודעים תיכף כי הוא מסטרא אחרא, ותברח מפניו. ואם אתה רואה שמדקדק על כשרות הבשר אז תדע שהוא שייך לקדושה לכל הפחות כמו יהודי פשוט שיש לו רק טיפת יראת שמים. וכדי להבין קצת את ענין הכשרות נביא לדוגמה קטנה מה שכתוב בתורה הקדושה פרשת שמות (כ"ב): **ואנשי קודש תהיון לי, ופירוש רש"י: אם אתם קדושים ופרושים מנבילות וטריפות הרי אתם שלי, ואם לאו אינכם שלי**, הפשט הוא כך: הקב"ה אומר כשהיהודים יהיו קדושים, הם לא יאכלו נבילות וטריפות, ואז הם יהיו שלי, וכשהם יאכלו נבילות וטריפות הם לא יהיו שלי, ועל הפסוק "**לכלב תשליכון אותו**" אומר רש"י: **שהכלב נכבד ממנו, הכוונה שמי שאוכל טריפות הוא יותר גרוע מכלב**.

ואיך איש יהודי שיש קצת לו יראת שמים לא יפחד מהצער הגלגול של מאכילי טריפות כמו שכתוב בספר הגלגולים של האר"י ז"ל (**דפוס פראנקפורט דף ל"ט ע"א ד"ה והמדבר**) כתוב שזה המאכיל טריפות ליהודים מגולגל בעלי העצים, וכשהרוח נושבת ומכה עליה זהו צער גדול, וסופו של העונש שהעלה נופל על הרצפה, והצער הוא בדיוק כמו המות, זה יכול לחזור על עצמו 100 פעם ויותר, כל זה לפי כמה שנים שהוא האכיל טריפות (**ועיין בספר נפש ישע"י ע' רי"ג, ובספר שו"ת זבחו זבחי צדק להגה"צ מהאלמין שליט"א**).

ג) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות (ב, יז) המן העץ (ג, יא).

וכעת אין חידוש אצלי למה הרבנות התירו להכניס הבשר הטרף הזה כי מן הסתם שיחדו את הרבנים בהון תועפות (אולי במיליוני דאלארים ירוקים, וכסף מטהר ממזרים כידוע מחז"ל קידושין ראה עין יעקב על מסכת קידושין אות (מד): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֵוִי, כֶּסֶף מְטָהָר מִמְזָרִים. שְׁנַאֲמַר, "וַיָּשֶׁב מְצָרָף וּמְטָהָר כֶּסֶף") ומה לא עושים בעד ממון.
ונסיים מה שראיתי בספר הבעל שם טוב והשחיטה ז"ל:

רבינו הבעל שם טוב בא לעולם לתקן השחיטות, שרוב השוחטים שחטו אז עם סכין פגום, והבעל שם טוב עשה והתקין סכינים חדשים, והיה מלחמה גדולה נגדו. (עין שו"ע הרב יו"ד סימן י"ח מה שכתב בזה).

כתוב בספר של ר' יוסף שכטר נ"י, שבבתי הגז באושביץ באותו מקום שהרגו ששה מליון יהודים, היה לפני זה בית שחיטה גדולה ששחטו בהמות לאלפים ולרבבות לכל מדינת גרמניה ושאר מדינות, והמסחר גדל כל כך, עד שעשו שם ממש על ידי בית השחיטה תחנה מרכזית לרכבת מיוחדת בסיטונות להביא ולהוליך בהמות (ובלשונות שלהם קעטיל טרעין - KETEL TRAIN)

ובאותן הרכבות (וואגאן - WAGON) שלקחו את הבהמות לשחיטה לקחו במדה כנגד מדה^ה את כל היהודים לשחיטה באותן הקעטיל טרעין^ה כידוע, וזרקו את היהודים בפנים הטרעין^ה הרבה יותר וגרוע ממה ואיך ששמו שם את הבהמות רח"ל.

וזקן אחד סיפר לי איך שזוכר איך שבעסטרייך עשו מבשר יהודים שניצל ומכרו השניצל הזה לאכול לאנשים^ה, ומי יודע כמה יהודים אכלו השניצל הזה שעשו מבשר חבריהם, וזה ממש מתאים למה שכתב השבט מוסר מספר הגלגולים, שאנשים מגולגלים בבהמות.

עוד מספר לי ששמע מהרבי מקלונבורג ז"ל שבעל הדברי חיים מצאנו ז"ל כתב בשו"ת דברי חיים^ה (יו"ד ח"א סימן ז') על גרמניה, ומבאר שם שאין עבירה כמאכלות אסורות שמטמטם הלב הישראלי, ובעוה"ר ראינו על ידי זה יצאו מן הדת כמה קהילות בארץ לועי"ז [לערך ארבעה מיליאן יהודים רח"ל] שאכלו ונתפטמו בנבילות וטריפות על ידי השוחטים ובודקים הקלים, וגברו עליהם דעות זרות עד שנאבדו מן הקהל (עיי"ש). ועל ידי עון השוחטים הקלים היה מלחמת העולמית הראשונה והשניה. (ראה בספר תירוש ויצהר הקול קורא'ס שיצאו אז לאור מכמה בתי דינים בווארשא, איך שאכלו ונכשלו אז בשנת כת"ר ובשנת תרס"ו בנבילות וטריפות וחלב דאורייתא ובשר חמורים רח"ל, ותבין).

נחזור קצת לשאלה הראשונה שהיא, שהשוחט אינו בודק הסימנים לאחר השחיטה כדין, מחמת מהירות השחיטה. והעתקתי לעיל דברי השמלה חדשה מה שכתב שם שאם לא בדק כהוגן הרי זה ספק נבילה דאורייתא, ובווידיא רואים עין בעין כי כל בדיקתו הוא רק לפנים, וראיתי במו עיני הרבה פעמים שהשוחט אינו מעביר את ידו כלל לבדוק אם נשחוט הרוב בגלל המהירות, והבהמה מועברת

(ד) חבל על דאבדין "ולא" משתכחין, שאין לנו הבעל שם טוב הקדוש בדורינו שיבדוק הסכינים שלנו. (שמעתי פעם ביאור על זה, "ולא" סובב על אלו שהם בבחינת לא (כלום) הם משתכחין).

(ה) ראה באנציקלופדיה (מערכת אושווינצים) שהיטלער ימ"שו הכין בתי הגז ובתי שריפה לשרוף 10 אלפים איש ביום אחד בדיוק במדה כנגד מדה שהמן רצה לתת לאחשורוש 10 אלפים שקלים כדי להשמיד להרוג ולאבד טף ונשים ביום אחד, רח"ל.

(ו) תודה רבה לחברי היקר שמעון לוי נ"י חבר נאמן להאוניווערסיטא העיברית בירושלים על שעזר לי בהחקירות ובתמונות.

(ז) ראה בספר OSHPITZIN מהמחבר ר' יוסף שכטר בדף 215 שבאושפיצין (אושוויטץ) היה מקום שחיטה גדולה מאוד, והיו על יד בית השחיטה שתי בתי חרושת לעורות, גדולים מאוד, שתיכף אחרי השחיטה לקחו את עורות הבהימות מבתי השחיטה הגדולה.

עוד כותב שם שהיה שם רכבת מיוחדת לבהמות (קעטעל טרעין), ובאותו הרכבת לקחו אחר כך את כל היהודים לאושוויץ, והאנשים ששמו בהרכבת היו מאות אנשים ברכבת אחד. (כפי הנראה מהדברי חיים היה כל זה במדה כנגד מדה).

(ח) וכמו שכתוב בשבט מוסר בהמה אוכלת בהמה.

לבדוק ללא כל ידיעה ברורה שרוב הסימנים נחתכו. ועוד ישנו בעיה גדולה שאיש פשוט וגם רב המכשיר אינו מבין כלל את הבעיה רק השוחט לבד, שהשוחט חייב לשחוט גם בגרון ליד הראש, כי אם לא יעשה זאת הוא גורם לבעל הבית הפסד ממון, וזה גורם הגרמות (שהכוונה שהוא אינו שוחט במקום הנכון, כמו שכתוב בשמ"ח ובהלכה סדורה סימן ד' דף 28 סעיף כ"ט וז"ל: אבל אם שחט למעלה או למטה קצת, אז צריך גם לעיין ולבדוק כדי לראות שלא עשה הגרמה, שהוא אחד מחמשה הלכות שחיטה שהוא הלכה למשה מסיני.

ובעיני ראיתי איך ששוחט אחד חדש שחט קרוב לאמצע הצואר, והבעל הבית בא עם הלשון של הבהמה, וצעק על השוחט אם אתה תשחוט עוד פעם אחת כך אני שוחט אותך על המקום, וזה היה הברוך הבא של השוחט. [כדי להבין היטב למה צעק ועל מה צעק כל כך שהי' מוכן להרוג את השוחט? אבאר לך קצת: הנה כל בהמה יש לה לשון, והלשון בא עם כל הבשר של מקום השחיטה, ואם שוחט באמצע הצואר אז בא עם הלשון עוד קצת בשר והבעל הבית מוכר את הלשון במחיר קצוב, לא חשוב כמה ששוקל הלשון, ואם שוחט באמצע הצואר אז לוקח יותר בשר עם הלשון, וביום אחד ששוחטים 500 - 600 ליום יכול להיות שיהיה הפסד להבעל הבית 300 פונט בשר ליום, [ואם שוחט יותר למעלה לצד הראש, אז בא עם הלשון רק מעט בשר, אבל אז יש שאלות להגרמה, כמו שכתוב בשמ"ח סימן כ"ה סעיף א' אבל אם שחט למעלה או למטה, פשיטה דצריך בדיקה, [אחר הגרמה] ומפני זה בא בכעס כזה להשוחט].

ושם בסעיף ב' וז"ל: **אם לא בדק אם שחט הרוב - הרי זו ספק נבילה דאורייתא, דבחייה בחזקת אינה שחיטה עומדת, ואי אפשר להוציאה מחזקתה מספק.** וכו'.

ובענין זינוק הדם: **שבשעת שהדם יורד הרבה אי אפשר לעיין ולראות היטב אם נשחטו הסימנים ראה בשמ"ח עם פירוש מטה אשר בסימן כ"ה מטה אשר סעיף קטן א' בדיבור המתחיל שיראה, וז"ל: ודוקא שברור לו בראייתו שנשחטו רובו, אבל על פי רוב אי אפשר להתברר רק**

אחר שינוח הדם מלזנק, וכמו שכתב במהרי"ל שהביא בטורי זהב, ועיין לעיל סימן כ"א אות ג'. ובדקות לא מהני מה שרואה בשעת שחיטה, כי בקל יטעה בדמיונו מחמת זינוק הדם, רק שצריך שירגיש על ידי משמוש שנשחט כולו או רובו, ומהיות טוב, יבדוק גם כן אחר הגרמה, כי שכיח שהם מורידים הסימנים לצד הגוף קצת.

וכתב בתשובות כתב סופר יורה דעה דבדקות החיוב לבדוק גם כן אחר עיקור, דהיינו שמיטת הסימנים, עד כאן לשונו.

[וכל זה כתבו אז בשחיטת קטנות שהיו שוחטים 2-5 בהמות ליום, אבל כעת ששוחטים 60-120 בהמות לשעה, אי אפשר במהירות כזאת לבדוק כמבואר בשולחן ערוך].

ועיין בשמ"ח עם פירוש תקוני הזבח סימן כ"ה ס"ק א'. וכמו שראיתי במו עיני אצל שחיטה קטנה שהשוחט שחט רק לערך 20 בהמות לשעה, ובשעת שהמשגיח שהוא היה גם שוחט שם את בפלאמבעס על הלשונית וראה כי 5 בהמות שהולך לשום הפלאמבעס כולם היו נבילות ממש כי השוחט שחט למעלה ממקום שחיטה ועשה הגרמות 5 בהמות ובדק בדיוק כמו שהשוחט הזה בודק ואולי יותר טוב, מזה אנו רואים שאין כאן כלום על מה לסמוך.

כעת בא לידי הספר אכילת בשר הלכה למעשה מהגה"צ מהאלמין שליט"א, וראיתי שמביא רוב הבעיות מה שישנו בשחיטות אלו. ובסוף הספר יש שם קונטרס בשר גלאט כשר בזמן הזה, ומי שרוצה לאכול בשר בזמן הזה צריך ללמוד קודם כל הספר הזה ואז יבין מה ואיזה בשר שיכול לקנות שהוא כשר להמדרין מן המהדרין, ורק אז יקוים ואכלתם אכול ושבוע ... והללתם את שם השם.

ובענין בדיקת הסכין, ראה בהלכה סדורה סימן ג' ולפי זה אין כאן שום בדיקה.

ובספר אכילת בשר הלכה למעשה מעורר הרבה על זה. ומי מדבר מענין הסירכות והניקור שלפי ששמעתי ממקור מוסמך אין במקום הזה שום ניקור ואוכלים ממש חלב דאורייתא, ואדרבה שיכתבו ויראו לנו מי הוא המנקר ומאיפה יש לו קבלה על ניקור, ואפילו אם יש לו מנקר שיש לו באמת קבלה על ניקור, מי נותן לו לנקר, הלא אם ירצה לנקר הבעל הבית זורק אותו ברגע אחת החוצה, כידוע, ואין כאן מקומו להאריך כי כל זה כבר כתוב בהרבה ספרים, והיה אסיפה של התאחדות הרבנים ויש על זה

טעיף כי כולנו אכלנו בארצות הברית חלב דאורייתא 50 שנים, ואף אחד לא אמר כלום, ולדאבונינו המצב כהיום הוא אכלנו ואוכל עוד רח"ל, ואין איש שם על לב.

ובזה אשים קנצי לעטי ואברכו שזכות הגדולה של שמירת הפה ממאכלים שאינם כדת של תורה כשרים ומהודרים יזכה לאכול מסעות של שור הבור ולויתן כמבואר במדרש רבה ויקרא פרשה יג פסקה ג': אמר רבי ברכיה בשם רבי יצחק אריסטון עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבא וכל מי שלא אכל נבלות בעולם הזה זוכה לראותו לעולם הבא הה"ד (ויקרא ז) **וחלב נבלה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו בשביל שתאכלו ממנו לעתיד לבוא** לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם זאת החיה אשר תאכלו, עד כאן לשונו.

ידידכם הדשלה"ט באה"ר

יצחק לוי שו"ב